

MÓDSZERTANI ANYAG

Református hittanoktatás
a fejlesztő nevelés-oktatásban

 Immánuel
Otthon és
Iskola

 NAGYTEMPLOM
DEBRECEN

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immánuel Otthona és Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskolája

A kiadvány az EFOP-3.1.6-16-2017-00001 „DNRE Immánuel Otthona és Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskolája esélyteremtő szerepének erősítése” projekt keretében
készült.

Szerzők:

Koncz Nikoletta – Gyógypedagógus

Tóth Dorottya Tünde – Teológus-Lelkész

© Koncz Nikoletta

© Tóth Dorottya Tünde

© DNRE Immánuel Otthona és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolája, 2019

Tartalom

Mentori ajánló	7
1. Szakmai bevezető	9
2. Szakmai célok	12
Általános célok	12
Fejleszthető készségek, képességek, kompetenciák:	12
3. Módszertani ajánlás	13
Hittan foglalkozás kezdése	13
Hittan foglalkozás zárása	16
Isten, a szeretet	18
Isten szava megszólít	21
Isten mindig meghallgat	24
Isten közösségbe hív	27
Isten a teremő	29
Isten alkotott minket	32
Egy csodálatos hely, az Éden kertje	35
Én és a környezetem – 1 Móz 1, 29-30	38
Isten feladatot ad – Noé és az özönvíz – 1 Móz 6, 9-8, 22	40
Isten mindig megsegít – Reformáció ünnepét feldolgozó óra	42
Isten, a hűséges társ – 1 Móz 9, 1-17	45
Isten a nevemen szólít – Ábrahám elhívása – 1 Móz 12	47
Angyali látogatás – Lk 1, 26-38	49
Immánuel – Velünk az Isten – Mt 1, 18-25	51
Örüljünk együtt Jézusnak! A napkeleti bölcsek – Mt 2, 1-12	53
Jézus csodát tesz – A kánai menyegző – Jn 2, 1-11	55
Jézus szeret minden kicsi gyereket – Mk 10, 13-16	57
Isten gyermeke vagyok! A keresztelés	59
A nagy parancsolat – Mt 22, 34-40	61
Értékes vagyok – Ézs 43, 4	63
Felebarátom szeretete – Az irgalmas samaritánus – Lk 10, 25-37	65
Jézus engem is hív – Péter halfogása – Lk 5, 1-11	67
Isten a gondviselő – Mt 6, 25-34	69

Isten legyőzi a félelmeimet – A tenger lecsendesítése – Mt 8, 23-27	71
Isten feladatot bíz rám – Ötezer ember megvendégelése – Jn 6, 1-15	73
Jézus megtartja az életemet – A kősziklára épített ház – Mt 7, 24-27	76
Virágvasárnap Jézussal – Mk 21, 1-11	78
Nagycsütörtök Jézussal – Mk 14, 12-52	80
Nagypéntek Jézussal – Jézus vagy Barabbás – Mk 15, 1-47	82
Húsvét Jézussal – Mt 28, 1-11	84
Áldozócsütörtök Jézussal – ApCsel 1, 4-14	86
Pünkösd Jézussal – ApCsel 2, 1-13	88
A Szentlélek temploma vagyok – 1 Kor 6, 19	90
Imádkozunk együtt – Az első gyülekezet – ApCsel 2, 37	92
Éljük át együtt Isten szeretetét – Úrvacsora – 1Kor 11, 23-26	94
Gyakoroljuk a szeretetet – 1Kor 13	96
Isten ajándékai az életben – Jakab 1, 17	98
Isten mindig megvigasztal – Lázár feltámasztása – Jn 11, 1-44	100
Isten megbocsát, szeret, visszavár – A tékozló fiú – Lk 15, 11-32	102
Isten örömet ad nekem – Filippi 4, 4	104
Szakirodalmi ajánlások, források	106
Felhasznált és ajánlott szakirodalom	107

Mentori ajánló

A súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek hittanoktatása nem a tananyag közvetítését jelenti, mint azt a módszertani anyag is hangsúlyozza, hanem az emberek közötti és Istennel való szeretetkapcsolatnak a kialakítását, elmélyítését.

A hittan oktatás az Immanuel Otthon és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolájának Rehabilitációs Pedagógiai Programjában a kötelező óraszámot felüli foglalkozásként jelenik meg. A szakmai anyag tükrözi a szerzők témával kapcsolatos tapasztalatát és gyakorlatát a súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek hittan oktatásával kapcsolatosan.

A módszertani anyag egész éves tervet ölel fel és tananyagként alkalmas az élményszerű feldolgozásra, a tartalom személyiségformáló, hitet ébresztő, egyházi, gyülekezeti közösségbe becsatoló pozitív tartalmat közvetít. A módszertani anyag egyik legfontosabb értéke, hogy növeli a tanulóknak az elfogadottság és értékesség érzését, módot ad a tanulók komplex személyiségfejlesztésére a Bibliai tananyag és Isten szeretetén, gondoskodásán keresztül. A módszertani anyag összhangban van a Református Pedagógiai Intézet kerettantervével, így könnyen alkalmazhatják azok az intézmények és pedagógusok, akik az RPI tantervét használják pedagógiai gyakorlatukban, de alkalmas arra is, hogy a témával most ismerkedő, adaptációját tervező szakemberek tervezni és dolgozni tudjanak az éves tervvel vagy adott részeivel.

A módszertani anyag komplex célrendszere – kognitív, érzelmi pragmatikus célok – segíti azoknak a kompetenciáknak a fejlesztését, amelyek kulcsterületei a súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók komplex személyiségfejlesztésnek:

- Személyes kompetencia (önismeret, reális énkép, felelősségtudat)
- Kognitív kompetencia (figyelem, megismerés, azonosítás, összehasonlítás)
- Anyanyelvi és kommunikációs kompetencia (önkifejezés, társak kommunikációs jelzéseinek megfigyelése és megértése, helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtési mód, önálló véleményalkotás)
- Hatékony, önálló tanulás kompetencia (közös munkában együttműködés, motiváció az ismeretszerzésre, feladattudat, kitartás)
- Szociális kompetencia (empátia, véleményalkotás, együttműködés, szolidaritás, tolerancia)

A célok elérését segítő tartalmak foglalkozások keretei között jelennek meg. A foglalkozások felépítése az adott téma kibontását, az építkezés logikai sorrendjét mutatja, minden esetben társítva hozzá azokat módszereket, eszközöket, amelyekkel a szakemberek eredményesen közvetíthetik a tartalmakat. A módszertani anyag további értékes eleme azoknak a specifikus szempontoknak a megjelenítése, amelyek a szerzők tapasztalatait közvetítik, felhívják a figyelmet azokra a sajátosságokra, amelyekre a súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók tanulási sajátosságaiból adódóan kiemelten figyelni kell.

A javasolt módszerek kiválóan alkalmasak a célcsoport motivációjára, a vizuális elemek alkalmazása, az egyszerű, „könnyen érthető” eszközrendszer és módszertan illeszthető a tanulók egyéni, tanulási igényeihez, folyamataihoz.

Az éves terv részletesen kidolgozott, tartalmában, módszereiben, eszközrendszerében rendkívül gazdag módszertani anyagban a felhasználók minden fontos információt, segítséget megkapnak ahhoz, hogy a pedagógiai gyakorlatukban alkalmazni tudják akár éves programként, akár adaptálva belőle a helyi sajátosságoknak, szokásoknak megfelelő tartalmakat.

A módszertani anyagot a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatal Nonprofit KFT szakmai munkatársai mentorálták.

2019

1. Szakmai bevezető

A Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immánuel Otthona és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolája megalakulása óta, hitből fakadóan végez hittanoktatói tevékenységet, eleget téve Jézus Krisztus missziói parancsának:

„Jézus pedig hozzájuk lépett, és így szólt: Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”
(Mt 28, 18- 20)

A hittanoktatás a súlyosan-halmazottan fogyatékos személyek körében a missziói parancs fényében nem verbális tananyag közlésére szólít fel, hanem tanítványságra. A Bibliai tanítványság életközösséget jelent, a Szentháromság Isten Jézus Krisztus kegyelme és szeretete által magához hív minden embert. Isten legfontosabb mondanivalója az, hogy szereti az embert. Ezt a legérthetőbben Jézus Krisztus által közölte, aki úgy élt és halt meg az emberek között, hogy megismerhetővé vált a Szentháromság Isten jelleme és az emberekhez való viszonyulása. A Biblia is ezt az üzenetet hordozza, amit akkori és mai tanítványai magatartásukkal is továbbítanak a világ felé. Ennek megfelelően a hittanoktatásban – ép és fogyatékos tanulók számára egyaránt – elsősorban nem tananyagot, hanem egy személyt, kell megismertetni – szavakkal, énekkel, vizuális elemekkel, metakommunikáció által, magatartással és a keresztyén életközösség megélésével.

Fontos alapelv a súlyosan-halmazottan fogyatékos személyek hittanoktatásában annak a hangsúlyozása, hogy Jézus Krisztus tanítványságra hívja napjaink emberét, a tanítványok közössége pedig a keresztyén egyház, ahol az emberek szeretetkapcsolatban élnek Istennel és egymással. Az éves terv és módszertani anyag az élményt adó, személyiséget formáló, hitet ébresztő, elfogadottság, értékesség érzését, egyházi, gyülekezeti közösségbe becsatoló pozitív tartalmat közvetít, ami a Szentháromság Istenbe vetett hitből, a Szentírásból és Isten megtapasztalható jelenlétéből táplálkozik. Az éves terv legfontosabb célkitűzése, az érzelmi biztonság kialakítása, az értékesség tudat elmélyítése, Isten megtapasztalható szeretetének közvetítése, a tanulók komplex személyiség fejlesztése a Bibliai tananyag és Isten megerősítő jelenléte, szeretete, gondoskodása által.

A Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immánuel Otthona és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolájának hittanoktatási koncepciója, célkitűzései, alapelvei, valamint éves terve a Magyarországi Református Egyház Hit-és Erkölcsstan kerettantervéhez, a NAT 2012. alapján az Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlat műveltségterülethez kapcsolódik.

Gondolatrendszerében az éves terv összhangban a Református Pedagógiai Intézet kerettantervével, kiindulópontjának tekinti:

- Isten Igéjét, a Szentírást, mint a keresztyén ember életének vezérfonalát
- Az MRE hitvallási iratait
- Az MRE középtávú nevelés-oktatási tervét
- Az MRE hitéleti szokásrendszereinek gyakorlatait

A hittanoktatás a súlyosan-halmazottan fogyatékos tanulók között is komplex célrendszerrel tervez, melynek az értelmi (kognitív) és az érzelmi nevelés mellett része a hit megélésére buzdítás is, figyelembe véve az egyéni szükségleteket, sajátos élethelyzetet.

Kognitív célok	Érzelmi célok	Pragmatikus célok – Buzdítás
Alapvető ismeretek átadása a Szentháromság Istenről, Isten és az ember szeretetkapcsolatáról	A bizalom és a szeretet tapasztalati élménye	Az Istennel való kapcsolat gyakorlati elemei (imádság, könnyen érthető Bibliai üzenet elmélyítése, hétköznapi életben Isten segítségére támaszkodni)
Jézus Krisztus váltság munkájának, szeretetének megismertetése	Az adás és elfogadás érzelmi hátterének meg- tapasztalása	Az adás- egyéni kompetenciától függően- és elfogadás keresztyén gyakorlata és következményei
Református értékek, gyülekezeti sajátosságok	A közösségi lét érzelmi háttere	Az Isten népéhez való tartozás elmélyítése, öröme
Az élhető és egészséges család modelljei	A családhoz tartozás érzelmi háttere és tudatosítása	A családi szerepek és helyzetek megélése

A súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek hittanoktatásában segítséget jelent, ha figyelembe vesszük azokat a módszereket, amiket Jézus alkalmazott. Jézus tanításai metodikai szempontból a következő sajátosságokat mutatja:

- vizuális elemek alkalmazása
- egyszerű, „könnyen érthető” kifejezőmód
- érdekes, aktuális, adaptálható tartalom

A hittanoktatás módszertanát tekintve olyan eszközöket alkalmazunk, amelyek a súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók érzelmi motivációját fokozhatja.

- felkínáló munkamódszer demonstrációs modellje

- történetmondás audiovizuális elemek használatával
- történet eseményeiben szereplő eszközök, tárgyak, növények bemutatása, érzékszervekkel való megtapasztaltatása
- történetmondás bábjáték, dramatikus elemek által
- szerephangsúlyos játékok, tanulók bevonása-szerepjáték által
- biblíodráma
- bibliai üzenetet elmélyítő közös éneklés

A hittanórák keretét a kezdő és záró részfoglalkozások biztosítják, amelyek állandó elemként növelik a tanulók biztonságérzetét, orientációját. A kezdő és záró részfoglalkozás eleme az imádság és éneklés. Az imádság segíti a közvetlen kapcsolat megélését Istennel, az éneklés segíti a ráhangolódást és az üzenet elmélyítését. Az isteni üzenet közvetítésének kiváló eszközei az énekek, melyek érzelmi gazdagsággal segítik annak befogadását. Egyetlen ének sem adhat hitet, de a jól megfogalmazott, hiteles, biblikus gyermekének segíthet abban, hogy a gyermekek felismerhessék Isten kegyelmét és szeretetét, hívogatóját.

A tananyag témái a fejlesztő nevelés-oktatás magasabb korcsoportjai számára is érvényesek, a témák más szintű adaptálása által, figyelembe véve a tanulók egyéni szükségleteit.

Előzetes tapasztalataink alapján nem csak református felekezetű tanulók vesznek részt a hittanórákon, hanem más keresztyén felekezetű tanulók is. Éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy a református hittanórán Isten szeretetét közvetítsük az ökumenizmus jegyében. Továbbá egyetértünk a katolikus testvérek álláspontjával a Katekézis Általános Direktórium (KÁD) szerint: „Minden keresztyén közösség azokra, akik [...] fogyatékoságban szenvednek, vagy más hátrány sújtja őket, főleg, ha kiskorúak, úgy tekint, mint akiket az Úr megkülönböztetett szeretettel szeret. A fokozódó társadalmi és egyházi felelősségérzet és a sajátosan erre szakosodott pedagógia tagadhatatlan fejlődése azt eredményezi, hogy a család és más nevelő intézmények e személyeknek, akiknek, mint megkeresztelt embereknek joguk van hozzá – vagy ha keresztleletlenek, meghívásuk van az üdvösségre –, megfelelő katekézist nyújtsanak.” (KÁD 189. pont)

A hittanórán fontos a célcsoport valamint az egyéni képességek, készségek és szükségletek ismerete.

Célcsoport tanulási, a komplex személyiségfejlődés megsegítésének, a tapasztalatok

megszerzésének, ismeretek, képességek és készségek elsajátításának sajátosságai:

- kötődés a tárgyhoz és a jelenhez
- feladatunk, hogy a világ tárgyait, jelenségeit és személyeit elérhető közelségbe vigyük, a különböző tevékenységeket pedig a fogyatékos tanuló számára értelmessé, jelentőségteljessé tegyük, ezáltal megteremtve a tevékenység végrehajtásához elengedhetetlen motivációs szintet.
- Cselekvéses tanulás és komplex (totális) kommunikációs beágyazottság. A súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók tanulása sikeresebb lesz, ha a tartalmat nem elsősorban verbális úton, hanem cselekvésbe ágyazottan közvetítjük.
- tanulási szituációt és tartalmat több oldalról megerősítő, szemléltető jelzésekkel szükséges kiegészíteni
- A tevékenységek rögzítése és emlékezetbe idézése lényegesen hatékonyabb komplex kommunikációs stratégiák alkalmazásának alátámasztásával, ami a tanuló számára érthetőbbé, megragadhatóbbá, felfoghatóbbá teszi a tevékenységet. Az egyénileg kialakított gesztus- vagy hangjelzésektől kezdve, a különböző kép-, jel-, szimbólumrendszereken keresztül a verbális kommunikáció bármely formáját használhatjuk. A cél az, hogy a tevékenységek tanulása közben is fenntartsuk a személyközi kommunikációt, ami általában motiválja a tanulót, fenntartja figyelmét és együttműködését. (Márkus, 2003)

Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immánuel Otthonának és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolájának Rehabilitációs Pedagógiai Programjában kötelező heti 20 óraszám felüli foglalkozásként jelenik meg a hittan.

2. Szakmai célok

Általános célok

- A tanuló számára jelentős élethelyzetekben megkeresni és felmutatni a vallásos dimenziót, és erősíteni benne a meggyőződést, hogy Isten feltétel nélkül elfogadja őt.
- Közvetíteni a tanuló felé Isten szeretetét és örömhírét, ami által élete örömtelibb lehet.
- Lehetővé tenni a tanulók számára, hogy részt vehessen a gyülekezeti közösség életben.

Időtartam: heti 1 foglalkozás, 1 foglalkozás 45 perc, éves terv 1 tanévre szól

Fejleszthető készségek, képességek, kompetenciák:

- Személyes kompetencia: önismeret, reális énkép, felelősségtudat
- Kognitív kompetencia: figyelem, megismerés, azonosítás, összehasonlítás
- Anyanyelvi és kommunikációs kompetencia: önkifejezés, társak kommunikációs jelzéseinek megfigyelése és megértése, helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtési mód, önálló véleményalkotás
- Hatékony, önálló tanulás kompetencia: közös munkában együttműködés, motiváció az ismeretszerzésre, feladattudat, kitartás
- Szociális kompetencia: empátia, véleményalkotás, együttműködés, szolidaritás, tolerancia

Értékelés visszacsatolás: „Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés minden foglalkozás végén.

3. Módszertani ajánlás

Részfoglalkozás:

Hittan foglalkozás kezdése

Részfoglalkozás célja:

Állandó feladatokkal segíteni a tanulók orientációját, biztonságérzetét és a hittan foglalkozásra való hangolódását

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató /vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Részfoglalkozás feladatok	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Módszer	Eszköz	Specifikus szempontok
Hittan foglalkozás kezdő énekének éneklése, hittan foglalkozás gesztus jelének mutatásával. Hittan foglalkozás tárgyjelének és képeinek körbe mutatása.	Foglalkozásra és egymásra való hangolódás. Idő és téri tájékozódás segítése. Szituáció-, beszédértés fejlesztése.	bemutató, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	■ Ének: „Gyertek gyerekek, gyertek gyerekek, hittanóra kezdődik”. ■ Gesztusjel: összekulcsolt kéz. ■ Tárgyjel: kehely. ■ Kép: imádkozik PCS © & Boardmaker ©.	Gesztusjel közös mutatása egyéni segítségnyújtással. Kép és tárgyjel szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása. Egyes tanulóknál a tárgyjel kézbeadása tapintás útján szerzett információk érdekében.
Református köszönet kézfogással: „Áldás, békeesség”	Egyházi, közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Szociális kompetenciák fejlesztése: ■ személyes kapcsolatok kialakulása, elmélyülése	bemutató, gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	különböző augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök PL.: 1-4 üzenetes kommunikátorok	Csoporttól függően többféle kommunikációs eszköz alkalmazható egyéni segítségnyújtással.
„Hogy érzed magad?” – kör	Személyes kapcsolatok kialakulása, elmélyülése. Hangulatok, érzelmek kifejezése	gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	érzelmek képei PCS © & Boardmaker ©	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatással, szemmel választással 2-6 kép közül. Egyes tanulók hangulatára vissza lehet utalni a foglalkozás többi pontján, csatlakozási pont lehet a foglalkozás anyagában.
Hangszerválasztás	Választás ösztönzése	bemutató, gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	hangszerek	Hangszerválasztás egyéni szükségleteknek megfelelően kosárból kivétel, vagy 2 felajánlott hangszer közül 1 elvételével vagy szemmel választással. Hangszer megszólaltatása egyéni segítséggel minden tanulónál: vezetett aktívan, passzívan, önindított mozgásra ösztönzéssel.

Részfoglalkozás feladatok	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Módszer	Eszköz	Specifikus szempontok
Ének választás	Választás ösztönzése	gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	énekek képei PCS © & Boardmaker ©	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatással, szemmel választással 2-8 kép közül.
Elcsendesedés énekléssel és az ének kísérése mutogatással a foglalkozás anyagára készülve.	Elcsendesedés, figyelem összpontosítás	bemutató, gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció	„Szívem”- saját szív mutatása „csendben” - mutatóujjal száj előtt csend mutatása, „az Úrra figyel” – mutatóujjal felfelé mutató	Mutogatás egyéni szükségleteknek megfelelően aktívan, vezetett aktívan, passzívan.
Értékelés alapelvei	Ezek a feladatok elegendő információt adnak a foglalkozás vezetőjének a csoport tanulójának aktuális állapotáról, amely alapján a foglalkozás anyagának feldolgozását szervezi.			

Részfoglalkozás:

Hittan foglalkozás zárása

Részfoglalkozás célja:

Állandó feladatokkal segíteni a tanulók orientációját, biztonság érzetét és a hittan foglalkozás lezárását

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Részfoglalkozás feladatok	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Módszer	Eszköz	Specifikus szempontok
Imádság: Kézkulcsolása, a foglalkozás vezető imádkozik utalva a foglalkozás anyagára és a csoport aktuális állapotára, egyéni élethelyzetre.	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás	bemutató, gyakorlás, egyéni segítségnyújtás		Könnyen érthető, konkrét, nem elvont fogalmak használata. A kéz kulcsolásának egyéni szükségletek szerinti segítése.
Értékelés: Foglalkozás vezető szóban értékeli a tanulókat. Tanulók 2 pecsétből választhatnak jutalmat.	Önértékelés fejlesztése	Értékelés	2 pecsét	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatóval, szemmel választással.
Elköszönés: „Áldásoddal megyünk...” című énekkel integetve	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Idő és téri tájékozódás segítése. Szituáció-, beszédértés fejlesztése.	gyakorlás, egyéni segítségnyújtás, differenciálás, augmentatív és alternatív kommunikáció		vezetett aktívan, passzívan.
Foglalkozás vége: „Vége a hittanórának” mondat, vége gesztus jellel való kísérelése.	Idő és téri tájékozódás segítése. Szituáció-, beszédértés fejlesztése	bemutató, augmentatív és alternatív kommunikáció	vége gesztus jel	Megerősítésként a segítők is mondják és mutatják
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés.			

1. Foglalkozás anyaga:

Isten, a szeretet

Kognitív cél:

Isten alapvető tulajdonságainak a megismertetése.

Affektív cél:

Isten iránti szeretet felébresztése, és a szeretet megéreztetése.

Pragmatikus cél:

A tanulók biztatása, hogy Isten szereti őket és gondoskodik róluk.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten megismerhető	Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Kommunikáció	■ Nézd meg, ki ül melletted?/Keresse meg mindenki a szemével XY-t vagy valamilyen berendezési tárgyat. ■ Látjuk Istent? keres/néz gesztusjel, lát/néz képe PCS © & Boardmaker © ■ Egymás mellet ülők érintsék, simítsák meg egymást. Meg tudjuk érinteni, simítani Istent? simítás mutatása, megsimogat/szelíden érint képe PCS © & Boardmaker © ■ Labda körbe adása, kézbe fogása, megtapintása. Kezünkbe tudjuk fogni Istent? tart gesztusjel, tart képe PCS © & Boardmaker © ■ Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái, illetve kommunikátorai egyaránt használhatók. ■ „Nem” hangsúlyozása, megerősítése gesztusjeleivel Összegzés: Istent nem látjuk, nem tudjuk megsimogatni, kezünkbe fogni. Ő mégis mindig velünk van. Ő nagyon szeret bennünket. Hogyan lehet Őt megismerni? ■ Fel vagytok öltözve/ki van felöltözve? ruhadarabok megnevezése, megmutatása saját testen. ruha mutatása, ruha képek PCS © & Boardmaker © ■ Ettetek már ma/Ki evett már ma? evés gesztusjel/ eszik képe PCS © & Boardmaker © ■ Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak/Jelentkezés várása esetén a tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése. Összegzés: Isten gondoskodott róla, hogy legyenek szereteteink, legyen ruhánk, ennivalónk, stb. Őt így tudjuk megismerni.	
Isten alapvető tulajdonságai	Elemi fogalomrendszer. Figyelmi és emlékezeti funkciók. Szituáció-, beszédértés	Isten tulajdonságainak bemutatása képekkel. „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: ■ „Isten gondoskodik rólunk” című oldala ■ „Minden jó, amit Isten ad” című oldala ■ „Isten megvigasztal” című oldala ■ „Isten szereti az embert” című oldala Összegzés: Isten jó, gondoskodik rólunk, megvigasztal, szeret minket.	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten szeret bennünket	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Érzelmek felismerése, megélése	■ „Kit szeretsz nagyon?” választás képek közül: idegenek képei között szülő vagy testvér, vagy csoporttárs fotója ■ kedves vagy szeretet gesztusjel, szív képe ■ Hogyan viselkedünk azzal, akit szeretünk: ölelés, simítás mutatása/ezek képpel való egyeztetése/több képből ezek kiválasztása ■ Isten is szeret bennünket! „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldala	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatással, szemmel választással 2-4 kép közül.
Éneklés mutogatással kísérve Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Isten szeret minden gyermeket,” – fölfelé mutató kéz mutatása majd saját szív mutatása, „minden gyermeket a föld színén,” – többiek mutatása, „és Ő tudja nevünket, néven szólít minket,” – homlokra név gesztusjel mutatása, „ott vagyunk az Ő szívében.” – fölfelé mutató kéz mutatása majd saját szív mutatása.	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés.		

2. Foglalkozás anyaga:

Isten szava megszólít

Kognitív cél:

Ismerkedés a Bibliával

Affektív cél:

Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek és gyermekbiblia iránti érdeklődés felkeltése.

Pragmatikus cél:

A tanuló a könnyen érthető bibliai üzenetek által érzelmileg motivált lehet

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Ismerkedés a Bibliával	Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Összehasonlítás (azonosság-hasonlóság-különbségek megfigyelése) Több-kevesebb, vékony-vastag érzékeltetése, differenciálása, egyeztetése	■ Ajándék dobozba becsomagolt Biblia (értelmes egy nagyméretű kiadást) Isten ajándékot adott nekünk! Ki szeretné kibontani? A tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése ■ A Bibliát adta, amiből Ő szól hozzánk. ■ Bibliával érzékelés-észlelés útján való ismerkedés, egyenként kézbe helyezve egyéni segítségnyújtással a tulajdonságok megismertetése: nagy, nehéz, kemény a fedele, sok oldal és sok betű felfedezése lapozással ■ Különböző kiadású bibliák összehasonlítása: kicsi, nagy, képes, tekercsek stb. Különbségek felismertetése Azonosság felismertetése: mindegyik ugyanúgy Biblia, amiből Isten szó hozzánk ■ A Bibliának 2 része van: Ószövetség és Újszövetség Biblia kinyitása, két felének megszámlálás, ujjon 2 mutatása. A két fél összehasonlítása, melyik a vastag, vékony ■ Ószövetségben és Újszövetségben is sok könyv van. Két halomba könyvek: Ószövetség és Újszövetség könyveit jelképezve. Melyikben van több-kevesebb?/Tanulókkal együtt egymásra pakolni az Ó- és Újszövetség könyveit. ■ Ó- és Újszövetséget, mint könyvesszekrényt ábrázoló kép bemutatása, összehasonlítása. Melyikben van több-kevesebb?	
A Bibliából Isten szól hozzánk Isten a Biblia által megismerhető, bemutatkozik rajta keresztül	Figyelmi és emlékezeti funkciók Elemi fogalom rendszer Szituáció-, beszédértés	■ Hogyan tudunk szólni valakinek, hogy jöjjön oda hozzánk, ezek bemutatása: szóval, hangadással, gesztussal, kommunikátorral, kommunikációs képpel, írásban üzenni stb. ■ Isten a Bibliában lévő írással/üzenetekkel szól hozzánk. A Bibliában leírt történetek segítségével Isten megismerhető. A Bibliában Isten útmutatást ad nekünk az íráson keresztül. szól gesztusjel, mond képe PCS © & Boardmaker ©	
A Bibliával Isten útmutatást ad nekünk	Figyelmi és emlékezeti funkciók Elemi fogalom rendszer Szituáció-, beszédértés	Példák bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Tiszteljük szüleinket” című oldala „Kerüljük a rosszat” című oldala „Szeressük egymást” című oldala „Bocsássunk meg egymásnak” című oldala	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Éneklés mutogatással kísérvé Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Olvasd egyre Szent Bibliád, Szent Bibliád, Szent Bibliád!” – két nyitott tenyérrel könyv formálása „Minden nap mondj buzgó imát,” – kezek kulcsolása „nőni így fogsz hát. Nőni így fogsz hát, nőni így fogsz hát!” – növekedés mutatása (fokozatosan emelkedő kéz a magasba) „Olvass Igét, mondj hő imát,” – két nyitott tenyérrel könyv formálása, majd kezek kulcsolása „nőni így fogsz hát!” – növekedés mutatása	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

3. Foglalkozás anyaga:

Isten mindig meghallgat

Kognitív cél:

Annak a felismertetése, hogy Isten megszólítható.

Affektív cél:

Annak a megtapasztalása, hogy imádkozni jó, Istennek mindent elmondhatunk.

Pragmatikus cél:

Buzdítás imádkozásra.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Hogyan tudunk imádkozni	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Imádkozás bemutatása, utánzásra ösztönzéssel ■ összekulcsolt kézzel ■ lehajtott fejjel ■ becsukott szemmel ■ egyedül ■ együtt ■ csendben ■ hangos szóval (pl.: kommunikátor) ■ ámennel a végén	
Miért, mit, mikor imádkozunk?	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Mikor? Milyen imádságot ismertek? ■ evés előtt, után ■ Első foglalkozáson, utolsó foglalkozáson imádságok képei PCS © & Boardmaker © Miért: ■ köszönet, hála ■ kérés köszönöm, kérem gesztus jel; köszönöm, köszönetet mond, kérem képei PCS © & Boardmaker ©	
Éneklés mutogatással kísérve Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Kis telefonom van nekem” – telefonálás mutatása „Két összetett kezem” – kezek kulcsolása „Mit lent a földön mondok el,” – kezek nyitogatása, mintha beszélne „Meggáltóm hallja fent” – fölfelé mutatás „Csingilingi-csingiling, szól kis telefon” – telefonálás mutatása „Összekulcsolom kezem” – kezek kulcsolása „Felhívom Jézusom” – fölfelé mutatás Éneklés kezek kulcsolásával: „Imádkozz minden reggel, imádkozz délben is, imádkozz minden este, imádkozz szüntelen. Adj hálát minden reggel, adj hálát délben is, adj hálát minden este, adj hálát szüntelen. Kérjed őt minden reggel, kérjed őt délben is	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
		<i>Kérjed őt minden este, kérjed őt szüntelen. Dicsérd őt minden reggel, dicsérd őt délben is, dicsérd őt minden este, dicsérd őt szüntelen.”</i>	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

4. Foglalkozás anyaga:

Isten közösségbe hív

Kognitív cél:

Mit jelent reformátusnak lenni, gyülekezethez tartozni. Református templom külső jegeinek és a református köszöntésnek a megismertetése.

Affektív cél:

Vágyakozás ébresztése a református közösségbe tartozás iránt

Pragmatikus cél:

Annak a gyakoroltatása, hogy a gyerekek felismerjék a református templomot és tudják a református köszöntést.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Református gyülekezet	Figyelmi és emlékezeti funkciók Elemi fogalom rendszer	Mi történik a gyülekezetben feldolgozása gyülekezeti képek segítségével: ■ istentisztelet ■ közös éneklés ■ közös imádkozás ■ gyülekezeti tábor ■ gyülekezeti ünnepi alkalmak ■ gyülekezeti közös karitatív tevékenységek: adomány gyűjtés, ételosztás stb.	
Református templom	Figyelmi és emlékezeti funkciók Elemi fogalom rendszer Általánosítás	Református templom szimbólumainak bemutatása képekkel: ■ csillag toronydísz: a betlehemi csillag jelképe, amely megmutatta az utat a megváltó Jézus Krisztus születésének a helyéhez a napkeleti bölcseknek ■ kakas toronydísz: Jézus földi létének egyik meghatározó momentumára utal: a kakas arra emlékeztet, hogy Péter apostol három alkalommal megtagadta Jézust. A hit szimbóluma, az igaz hitre való felhívás jelképe. Több toronydísz fénykép közül kiválasztani a reformátust: Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatással, szemmel választással 2-8 kép közül	
Református köszönés	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása.	Áldás, békesség!-egymás köszöntése kézfogással, kommunikátor, gesztusjel, kép használattal áldás, békesség gesztusjel; kép PCS © & Boardmaker ©, kommunikátor	
		Áldás, békesség! köszönés, ráfeleléssel Istennek dicsőség! – egymás köszöntése kézfogással, kommunikátor, gesztusjel, kép használattal áldás, békesség, dicsőség gesztusjel; képek PCS © & Boardmaker ©, kommunikátorok	
Éneklés mutogatással kísérve Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	Szólnak a harangok a toronyban: bimm-bamm-bimm-bamm – harangozás mutatása karokkal Jöjjetek Jézusnál békesség vár – kézzel hívogatás mutatása bimm-bamm-bimm-bamm – harangozás mutatása karokkal	
		Harang szava, hogyha szól, – harangozás mutatása karokkal Tudom, hogy hív engem. – kézzel hívogatás mutatása A templomban Istenem, Dicséretét zengem. – kezekkel háztető formálása, majd fölfelé mutató	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

5. Foglalkozás anyaga:

Isten a teremtő

Kognitív cél:

Annak a felismertetése, hogy Isten alkotta meg a világot. A teremtéstörténet megismertetése.

Affektív cél:

Rácsodálkoztatás Isten teremtett világára.

Pragmatikus cél:

Annak felismertetése, hogy az Isten által teremtett világnak lehet örülni.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Sötétség-világosság	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Terem elsötétítése – nem volt még csak sötétség ■ „Legyen világosság” – redőny, sötétítő felhúzása, vagy lámpa felkapcsolása ■ Újra elsötétítés: sötétséget éjszakának ■ Újra kivilágítás: világosságot nappalnak nevezte ■ Mindezek megmutatása táblán filctábla, vagy bármilyen tábla, függőlegesen: → egyik fele sötétkék (filc/dekorgumi) – sötétség, → másik fele világos sárga/vajsín (filc/dekorgumi) – világosság	
Vizek elválasztás: víz és égbolt/felhő	Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók tájékozódó-képesség térben-síkban-időben	■ Körbe adott tálban a víz megtapasztaltatása a tanulókkal-csak víz volt mindenütt ■ Megalkotta az égboltot-tábla közepén végig húzunk egy kontrasztos színű madzagot, amit a végén leveszünk majd ■ égbolt alatt/lent világos kék tenger sáv (filc, dekorgumi) ■ égbolt feletti/fent világos kék felhők(filc/dekorgumi) felhelyezése a táblára tanulókkal közösen	
Szárazföld, növények	Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Körbe adott tálban a föld megtapasztaltatása a tanulókkal ■ Lent a tenger sáv közepére szárazföldet jelképező sziget (filc/dekorgumi) elhelyezése ■ Szobanövények vagy levelek megtapasztaltatása a tanulókkal ■ Különböző növények (filc/dekorgumi) elhelyezése a szárazföldön tanulókkal közösen	
Égitestek: nap, hold, csillagok	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Sötét és világos fél megmutatása táblán ■ Égitestek: nap, hold, csillagok (filc/dekorgumi) bemutatása ■ Mi világít nappal/éjszaka?-megfelelő égitest közös elhelyezése a megfelelő térfélen	
Vízi állatok, madarak	Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ vízben élő állatok bemutatása plüss vagy műanyag játékokkal, képekkel; akvárium megtekintése; halak néma tátogásának utánzása ■ madarak bemutatása plüssjátékokkal, képekkel, madárhanggal; madár repülésének utánzása karokkal ■ vízi állatok (filc/dekorgumi) elhelyezése a tengersávon tanulókkal közösen ■ madarak(filc/dekorgumi) elhelyezése a tengersáv és szárazföld fölé a tanulókkal közösen	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Szárazföldi állatok, ember	Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ házi állatok (jószágok), vad állatok, csúszómászók bemutatása plüss vagy műanyag játékokkal, képekkel, hanggal ■ állatok (filc/dekorgumi) elhelyezése a szárazföldön tanulókkal közösen ■ ember báb, kép mutatása, ki ismer magára? ■ ember (filc/dekorgumi) elhelyezése a szárazföldön tanulókkal közösen	
Isten alkotott mindent	Tanultak elmélyítése	Bemutatása a „ <i>Vedd és olvasd!</i> ” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „<i>Isten alkotott mindent. Isten mindent jónak alkotott</i>” című oldala	
Éneklés mutogatással kísérve Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„<i>Ki teremtette ezt a világot</i>, – kezek kérdő széttárása <i>Az egész világot</i>, – nagy kör mutatása <i>Az egész világot</i>, <i>Atyánk Istenünk</i>. – fölfelé mutató <i>Ki teremtette a kék tengert</i>, – kezek kérdő széttárása <i>A hullámozó tengert</i>, – kezekkel hullámozás utánzása <i>A hullámozó tengert</i>, <i>Atyánk Istenünk</i>. – fölfelé mutató <i>Ki teremtette a madárkát</i>, – kezek kérdő széttárása <i>Repülő madárkát</i>, – karokkal repülés utánzása <i>Repülő madárkát</i>, <i>Atyánk Istenünk</i>. – fölfelé mutató <i>Ki teremtette a csillagot</i>, – kezek kérdő széttárása <i>Ragyogó csillagot</i>, – összeszárt ujjak kinyitása <i>Ragyogó csillagot</i>, <i>Atyánk Istenünk</i>. – fölfelé mutató	
Értékelés alapelvei	„ <i>Isten szeret és elfogad</i> ” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten alkotott minket

Kognitív cél:

Annak a megismertetése, hogy az embert Istent teremtette. Körülvevő emberek: családi, társas viszonyok tisztázása

Affektív cél:

Saját magukra és társaikra való rácsodálkozás. A család és barátok iránti szeretet erősítése.

Pragmatikus cél:

A család és társak iránti szeretet kifejezésére bátorítás.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Visszaútálás az elmúlt órára	Figyelmi és emlékezeti funkciók	Az elmúlt foglalkozás tábláján visszaidézni, hogy utoljára Isten megteremtette az embert	
Tükörben saját maguk szemlélése	Vizuális érzékelés-észlelés Figyelmi és emlékezeti funkciók Testrészek egyeztetése, testséma	Tükörben saját maguk megfigyelése, fej részeinek egyeztetése	
Testrészek egyeztetése	Vizuális érzékelés-észlelés Figyelmi és emlékezeti funkciók Testrészek egyeztetése, testséma	Foglalkozás vezető mutatja magán a testrészeit, kéri a tanulókat ők is keressék meg magukon azt.	
Testrészek egyeztetése	Vizuális érzékelés-észlelés Figyelmi és emlékezeti funkciók Testrészek egyeztetése, testséma	„Fejem, vállam, térdem, talpam, mind az Úrhoz tartozik” – ének mutogatással (testrészek mutogatása, majd fölfelé mutató) „Isten alkotta a füleimet is, a szememet, s az orrom. Isten alkotta az ujjaimat mind, a térdem, s a lábam. – testrészek mutatása /: Minden, amit alkotott, jó :/ 3x – jó mutatása hüvelykujj felfelé az ő műve mind.” – fölfelé mutató	
Család és barátok szeretete	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Érzelmek felismerése, megélése	■ Kit szeretsz nagyon? választás képek közül: idegenek képei között szülő vagy testvér, vagy csoporttárs fotója ■ kedves vagy szeretet gesztusjel, szív képe ■ Hogyan viselkedünk azzal, akit szeretünk: ölelés, simítás mutatása/ezek képpel való egyeztetése/több képből ezek kiválasztása ■ Minden embert Isten teremtett ■ Isten is szeret bennünket „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldala	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatóval, szemmel választással 2-4 kép közül

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szem- pontok
Éneklés mutogatással kísérve Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	<i>„Ki teremtette ezt a világot, – kezek kérdő széttárása</i> <i>Az egész világot, – nagy kör mutatása</i> <i>Az egész világot,</i> <i>Atyánk Istenünk. – fölfelé mutató</i> <i>Ki teremtett meg – kezek kérdő széttárása</i> <i>Téged, Őt, és Engemet, – egymásra és magunkra mutató</i> <i>Téged, Őt, és Engemet,</i> <i>Atyánk Istenünk.” – fölfelé mutató</i>	
Értékelés alapelvei	<i>„Isten szeret és elfogad”</i> üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Egy csodálatos hely, az Éden kertje

Kognitív cél:

Arra való rámutatás, hogy Isten szeretete által az Édenkertbe helyezte az ember.

Affektív cél:

Az Édenkert szépségének érzékeltetése, a szabályok iránti engedelmeskedés és engedetlenség érzelmi háttere.

Pragmatikus cél:

Felismertetni, hogy Isten jót akar az embernek, de az ember nem mindig fogadja el Isten szabályait

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkesz/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Visszautalás az elmúlt órára	Figyelmi és emlékezeti funkciók	Az elmúlt foglalkozás tábláján visszaidézni, hogy Isten alkotta az embert	
Isten az Éden kertjébe helyezte el az embert	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Foglalkozás vezetője képet mutat egy nagy, zöld kertről, szép folyóról ■ milyen növényeket ismersz fel? növények egyeztetése ■ tetszik ez a kert? ■ Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak ■ Isten egy ilyen szép kertbe, az Éden kertjébe helyezte el az embert	
Isten elmondta, hogy nem lehetnek a jó és rossz tudásának fájáról	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Sztuáció-, beszédértés	■ jó és rossz jelzésének mutatása – felfelé mutatott hüvelykujj, lefelé mutatott hüvelykujj ■ különböző cselekvés kártyákból kiválasztani melyik a jó, melyik a rossz ■ az első emberpár a rosszat választotta, nem engedelmeskedett Istennek	Egyéni szükségleteknek megfelelően mutatással, szemmel választással 2-4 kép közül
Isten elküldte az embert az Éden kertjéből	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Sztuáció-, beszédértés	■ Isten szomorú volt, hogy az ember rosszul döntött és nem hallgatott rá ■ a kezdéskor mutatott képre egy STOP feliratot helyezünk szomorú gesztusjel, szomorú képe PCS © & Boardmaker ©	
Szabályok betartása	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Sztuáció-, beszédértés	■ Ti is ismertek szabályokat ■ az iskola házirendjének bemutatása ■ Mindenki betartja ezeket a szabályokat? Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak ■ ha betarjuk, akkor dicséretet kapunk és a tanárok örülnek, ha nem akkor szomorúak lesznek szomorú, vidám, dicsér gesztusjel, szomorú, vidám képe PCS © & Boardmaker ©	
Rossz döntés Döntés felelőssége	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Sztuáció-, beszédértés	■ mutassuk meg milyenek vagyunk, ha örülünk – mosoly mutatása ■ mutassuk meg milyenek vagyunk, ha szomorkodunk – szomorú arckifejezés mutatása ■ Isten is szomorú volt, amikor az első emberpár nem engedelmeskedett neki szomorú gesztusjel, szomorú képe PCS © & Boardmaker ©	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten jót akar az embernek, szeret minket	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés	Isten nagyon szereti az embert, jót akar nekünk, ezért szeretné, ha engedelmeskednénk neki ■ zöld pipa és piros x mutatása ■ válasszuk együtt a jót, engedelmeskedjünk Istennek „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten gondoskodik rólunk” című oldala „Isten szereti az embert” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Én és a környezetem – 1 Móz 1, 29-30

Kognitív cél:

Arra való rámutatás, hogy Isten ránk bízta a teremtett világot. Feladatunk gondoskodni róla.

Affektív cél:

A természet szeretetének elmélyítése, az iránta érzett felelősség felébresztése.

Pragmatikus cél:

Környezet védelem gyakorlati megvalósításának lehetőségeire bátorítás, pl. a hulladék szelektív gyűjtése, állatok védelme

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten feladatát bízott rád: óvd a természetet	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Nagyméretű természetfotók bemutatása-ilyen maradjon, védenünk kell a természetet ■ Szelektív hulladék gyűjtés: papír, műanyag, üveg, elemek szétválogatás szelektív kukába megóv, megvéd gesztus jele, képek PCS © & Boardmaker ©, kommunikátorok	Kapcsolódás Föld napjához, Állatok világnapjához
Isten feladatát bízott rád: óvd az állatokat	Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ vízben élő állatok bemutatása plüssjátékokkal, képekkel; akvárium megtekintése; halak néma tárogatásának utánzása ■ madarak bemutatása plüssjátékokkal, képekkel, madárhanggal; madár repülésének utánzása karokkal ■ szárazföldi állatok: házi állatok (jószágok), vad állatok, csúszómászók bemutatása plüssjátékokkal, képekkel, hanggal megóv, megvéd gesztus jele, képek PCS © & Boardmaker ©	
Isten feladatát bízott rád	Tanultak megerősítése	Bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „Isten az emberekre bízta a Földet. Isten mondta, hogy vigyázzunk a Földre” című oldala	
Éneklés mutogatással kísérvé Tanultak elmélyítése	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Isten alkotta az oroszlánokat, a medvét, a kengurut. Isten alkotta a tevéket is, a tehenet, a tigrist. /: Minden, amit alkotott, jó :/ 3x az ő műve mind.”	Kapcsolódás Föld napjához, Állatok világnapjához
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten feladatot ad – Noé és az özönvíz – 1 Móz 6, 9-8, 22

Kognitív cél:

A tanulók ismerjék meg Noé körülményeit

Affektív cél:

Isten szeretete és gondoskodása iránti bizalom ébresztése

Pragmatikus cél:

Bátorítás arra, hogy ne féljenek, mert Isten velük van minden félelmetes helyzetben

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkes/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Noé feladatot kap, Noé igaz ember volt	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Noé feladatot kapott Istentől, Noé Istennek engedelmeskedett és hallgatott a szavára ■ tanulók feladatai ■ helyes cselekedetek, mikor dicsérnek meg ■ Istennel kapcsolatban lehet lenni. Ő szól és mi is megszólíthatjuk Őt	
Bárka építés	Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Építés kellékeinek bemutatása, magtapasztaltatása: fa lécs, mérőszalag, játék kalapács, játék fűrész stb. ■ Léc lemérésének eljátszása ■ Fűrészelés eljátszása: „ <i>Én vagyok a fűrész, Addig vágok nyiszitelek, míg egyből lesz két rész</i> ” – játék fűrészszel, vagy keresztezett kézfogással fűrészelés utánzása ■ Kalapálás eljátszása: „ <i>Kipp, kopp kalapács, Kicsi kovács mit csinálsz?</i> ” – játék kalapács-csal vagy kezekkel kopogás az asztalon, vagy térdeken	
Beszállás a bárkába	Taktilis érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Fából készült bárkába, fa figurák bepakolása vagy babakádba, lavórba plüssök/műanyag állatok, bábok bepakolása közösen a tanulókkal. Bepakolt figurák, plüssök megtapogatása, megnevezése, hangutánzása	
„Esőcsinálás”	Akusztikus érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Eső hang lejátszása közben: ■ Eső kopogás utánzása a tanulók testrészein ■ Esőt imitáló vízpermet fújása a tanulókra ■ Esőcsináló hangszer közös megszólaltatása	
Isten vigyáz ránk	Tanultak megerősítése	■ Hajó vízen lebegésének szemléltetése tálban ■ Bemutatás a Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „ <i>Isten megígérte, hogy vigyáz ránk</i> ” című oldala	
Értékelés alapelvei	„ <i>Isten szeret és elfogad</i> ” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten mindig megsegít – Reformáció ünnepét feldolgozó óra

Kognitív cél:

A reformáció ünnepének tartalmi megismertetése

Affektív cél:

A reformáció személyes üzenetének közlése

Pragmatikus cél:

Bátorítás bizalomra, tanítványságra

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Reformáció ünnepére hangoló tevékenység	Ráhangolódás a reformáció ünnepére	■ zászlós bárány készítése ■ bárány formájú sütemény készítése	
Isten szólt!	Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Isten megszólítja az embert – Bibliai által Különböző fordítású Bibliák bemutatása, megtapasztaltatása: ■ héber ■ görög ■ angol ■ német ■ magyar- ■ könnyen érthető Biblia Nagyított képek a szövegekről bemutatása: és megkérdezzük, hogy melyiket ismerik fel a tanulók ■ a magyart és a könnyen érthetőt	
Református őseink	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Eljátsszuk, hogy milyen az, ha hang nélkül, beszédet imitálva mondunk valamit ■ nem érthető A Bibliát sem értették mindig az emberek, de voltak olyan hívő emberek, akik segítettek Isten üzenetét átadni ■ reformátorok képeinek bemutatása Reformáció üzenete- postaládát, borítékot ábrázoló kép mutatása ■ Isten mindig velünk van, ezért nem kell félnünk	
Református jelenünk	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Milyen évben vagyunk? 2018 sok év/idő telt el a reformáció óta, óra mutatása ■ már nekünk is van lefordított, könnyen érthető Bibliánk ■ a reformáció üzenete most is személyesen szól hozzánk ■ mindenki mutasson önmagára és nézze meg, hogy ki ül mellette, ki van ott a csoportban ■ ki szokott félni? ■ mitől félünk? ■ képek mutatása: → pókról → kutyáról	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
		→ kígyóról → sötétről ■ vihart, félelmet keltő hangok imitálása A tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése	
Reformáció ünnepének személyes üzenete	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Jézus arra kér, hogy ne féljünk, mert Ő mindig velünk van és vigyáz ránk. Bemutató a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Isten velünk van, senki nincs ellenünk” című oldala Erről tanulunk a hittanórán, ezt láthatjuk a Bibliában és ezt megérezhetjük, ha imádkozunk Istenhez. ■ Imádkozzunk most azért, hogy Isten vegye el a félelmeinket	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten, a hűséges társ – 1 Móz 9, 1-17

Kognitív cél:

Annak a megismertetése, hogy a szivárvány jelképezi Istennek az egész emberiséggel kötött szövetségét.

Affektív cél:

Rácsodálkoztatás a szivárvány szépségére. Öröm érzése, hogy Isten velük is megkötötte szövetségét.

Pragmatikus cél:

Amikor szivárványt látnak, jusson eszükbe Istennek az emberekkel kötött szövetsége

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Szivárvány bemutatása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Eső után kisüt a nap és megjelenik a szivárvány eljátszása „ <i>Esik az eső</i> ” – ujjakkal eső mutatása „ <i>Kopog a jég</i> ” – kopogtatás asztalon, térden „ <i>Dörög az ég</i> ” – dobogás, térdek csapkodása „ <i>Villámlik, lecsap</i> ” – karok felemelése, majd térdre csapás „ <i>Kisütött a nap</i> ” – karokkal napkisütésének mutatása félkörívben Ezután megjelenik a szivárvány: nagyméretű szivárvány kép mutatása	
Szivárvány készítése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Színek egyeztetése	■ Nagyméretű szivárvány kép szemléltetésként kint marad ■ Tábla vagy nagy kartont vesz elő a foglalkozás vezető ■ Minden tanulónak kioszt egy-egy színű szivárvány ívet, megbeszéljük, kinél melyik szín van ■ Fentről lefelé kirakják a szivárvány színeit, közösen a tanulókkal. Kinél van a piros, stb? Jelentkezzen – tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése.	
Szövetség kötése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Bemutatás a „<i>Vedd és olvasd!</i>” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „<i>Isten szövetséget kötött az emberekkel. Isten megígérte, hogy vigyáz ránk</i>” című oldala	
Értékelés alapelvei	„ <i>Isten szeret és elfogad</i> ” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten a nevemen szólít – Ábrahám elhívása – 1 Móz 12

Kognitív cél:

Ábrahám elhívás történetének megismertetése. Isten tudja a nevünket, néven szólít.

Affektív cél:

Annak a megtapasztaltatása, hogy bízni valakiben jó dolog.

Pragmatikus cél:

Arra való indítás, hogy merjen kapcsolatban lenni az ígéreteit megtartó Istennel.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Néven szólítás	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	– Itt van XY? Jelentkezzen! tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése. Isten a nevéen szólította Abrámot és új nevet adott neki: Ábrahám. Isten a te nevedet is tudja, téged is neveden szólít Isten – fölfelé mutató, név gesztusjele, szól gesztus jel	
Ábrahám engedelmesen teljesítette azt, amit Isten kért tőle. Ábrahám feltételek nélküli bízott Istenben, követte Őt.	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Történet eljátszása: ■ ki szeretne Ábrahám lenni? tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése. ■ Isten szólítja Ábrahámot és ő elindul ■ a foglalkozás vezetője és a segítők közelítik egymáshoz a tanulókat, összeérintik a kezeket/megfogják egymás vállát és „elindulnak” – lépegetnek, 1-2,1-2, 1-2 ■ hosszú utat tett meg, mert bízott Isten ígéretében ■ bizalmat kifejező képek mutatása ■ te kiben bízol? ■ szülőknél, tanároknál, csoporttársaknál ■ Istenben bízhatunk, mert Ő mindig velünk van – mutató a szívünkre, ami által érezhetjük Isten jelenlétét és bízhatunk benne	
Isten védelmet, földet (KÁNAÁN) és fiút ígért Ábrahámnak	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Isten ígéreteinek bemutatása képekkel	
Énektanulás	Tanultak elmélyítése	Szólt az Isten egykor, Ábrahám. Ábrahámnak sok fia...	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Angyali látogatás – Lk 1, 26-38

Kognitív cél:

Ismerjék meg Jézus születésének ígérését és az advent jelentőségét.

Affektív cél:

A várakozás örömei és nehézségei, türelem és türelmetlenség.

Pragmatikus cél:

Az ünnepre való készülésben aktív részvétel otthon és az iskolában

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Angyali látogatás szituációs játék	Kommunikáció	Önként jelentkező tanulókkal (tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése), kommunikátorokkal/beszéddel angyal gesztusjel, Mária, angyal kép PCS © & Boardmaker ©, kommunikátorok	
Advent jelentése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Advent jelentése: eljövétel. A megígért Szabadító, Jézus eljövetelére vonatkozik. Ezt az eljövételt megelőző időszakot jellemzi a várakozás. Akinak az eljövételét várjuk kép mutatása: jászol kép PCS © & Boardmaker ©	
Várakozás örömei és nehézségei, türelem és türelmetlenség	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Érzelmek felismerése, megélése Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	■ Érzelmi képek egyeztetése foglalkozásvezető eljátszott viselkedésével. Majd választanak a tanulók ők, hogy éreznek. Öröm-boldog képe PCS © & Boardmaker © Kíváncsi-kíváncsi képe PCS © & Boardmaker © Türelmes, nyugodt-biztonságos képe PCS © & Boardmaker © Türelmetlen, nyugtalan-aggodalmas képe PCS © & Boardmaker © ■ Várakozás alatt, hogyan tudjuk az idő telését követni Adventi koszorú, adventi naptár szemléltetése, bemutatása	
Éneklés gyertyagyújtással	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Adventi hírnök, friss fenyőág. Lobog az első gyertyaláng! Karácsonyt várva lázban a föld, Isteni gyermeket köszönt. Ujjong a szívünk, dalra gyúl, Nincs már messze az Úr!”	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Immánuel – Velünk az Isten – Mt 1, 18-25

Kognitív cél:

Jézus születésének ígérete beteljesült

Affektív cél:

Jézus születése örömhír és biztonságot ad

Pragmatikus cél:

Jézus biztonságot és örömet adó jelenlétének megélése az iskolában és otthon

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Jézus az ajándék	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Kommunikáció	■ Ajándékdoboz körbeadása, megtapintása ■ Ki szeret ajándékot kapni? Ki kíváncsi mi van a dobozban?-tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése. ■ Ajándék kibontása, benne lévő kép körbe mutatása: Jézus a legnagyobb ajándék karácsonykor ajándékdoboz, benne jászol kép PCS © & Boardmaker © Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek képeinek bemutatásával: <i>„Isten elküldte Jézust a földre. Jézus Karácsonykor született”</i> című oldala	
Velünk az Isten jelentése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés	Velünk az Isten, ajándékba küldte nekünk el Jézust, mert szeret bennünket, gondoskodik rólunk stb. bemutatása a <i>„Vedd és olvasd!”</i> Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: <i>„Isten gondoskodik rólunk”</i> című oldala <i>„Minden jó, amit Isten ad”</i> című oldala <i>„Isten megvigasztal”</i> című oldala <i>„Isten szereti az embert”</i> című oldala	
Éneklés	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	<i>„Immánuel, Immánuel. Az Ő neve Immánuel. Megjelent az Úr nekünk. Az Ő neve: Immánuel”</i>	
Értékelés alapelvei	<i>„Isten szeret és elfogad”</i> üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Örüljünk együtt Jézusnak! A napkeleti bölcsek – Mt 2, 1-12

Kognitív cél:

A karácsonyi történet ismerete

Affektív cél:

A gyerekek vágyjanak a találkozásra Krisztussal, ahogy a napkeleti bölcsek is vágytak.

Pragmatikus cél:

Vigyék haza a karácsonyi történetet, az örömhírt.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Jézus megszületett	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	Jézus megszületett ■ jászol kép PCS © & Boardmaker ©, és bölcsőben fekvő bepólyált játékbaba mutatása ■ A babát kézbe lehet adni, ringatni ■ „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeinek bemutatásával: „Isten elküldte Jézust a földre. Jézus Karácsonykor született” című oldala	
Napkeleti bölcsek bemutatása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Kommunikáció	Díszes anyagok, korona bemutatása megtapasztaltatása. József Attila: Betlehemi királyok című versének, egyenként az adott versszak vagy versszak részlet kommunikátorra mondásával, egyenként bemutatkoznak a bölcsek jelentkező tanulók	
Napkeleti bölcsek követték a betlehemi csillagot	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés	■ Betlehemi csillag szemléltetése Terem elsötétítése, egy pontra világítás a tanulók látóterébe, falon vagy plafonon ■ Betlehemi csillag mutatta az utat Jézushoz a bölcseknek Zseblámpával a bölcsek oda vezetése a „jászolhoz” Terem kivilágítása	
Napkeleti bölcsek ajándékot adtak Jézusnak	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Olfaktorikus érzékelés-észlelés	Napkeleti bölcsek ajándékot vittek a Jézusnak, ezek körbe adása, bemutatása, megtapasztaltatása ■ tömjén: tömjén gyanta szagoltatása ■ arany: tálban vagy zacskóban sok 20 Ft-os: csörög, ha kézzel beletúrunk, tál/zacskó megfogása – nehéz megtapasztaltatása ■ mirha: mirha gyanta szagoltatása Érdekes a tömjén és mirha szagoltatása közé tenni az arany megtapasztaltatását, hogy jobban elkülöníthetőek legyenek az illatok.	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Jézus csodát tesz – A kánai menyegző – Jn 2, 1-11

Kognitív cél:

A tanulók ismerjék meg a kánai menyegző történetét, amelyben Jézus az első csodáját teszi.

Affektív cél:

Jézus hatalma csodálkozásra készíteti az embert. Segítsük őket, hogy tudjanak ők is rácsodálkozni Jézus hatalmára.

Pragmatikus cél:

Legyen számukra magától értetődő, hogy Jézus tud csodákat tenni.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Menyegző fogalma	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés	■ Menyegző fogalmának bemutatása esküvői fotók szemléltetésével	
Víz megtapasztaltatása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Íz érzékelés-észlelés	■ Átlátszó műanyag tálban víz megtapasztaltatása egyenként a tanulókkal, víz kóstolása	
Csodatétel eljátszása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés Íz érzékelés-észlelés	■ „Jézus így szólt hozzájuk: Töltsétek meg a vedreket vízzel! És megtöltötték színültig” – vödörbe átlátszó kancsóból víz öntése ■ „Majd ezt mondta nekik: Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak!” – Foglalkozás vezető a történet meséléssel egyidejűleg átlátszó kancsóba málna/eper szörpöt tölt a vízhez, a vödör mögött, hogy a tanulók ne lássák. Majd körbe mutatja a „borrá” változott vizet, önként jelentkezők meg is kóstolhatják.	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Jézus szeret minden kicsi gyereket – Mk 10, 13-16

Kognitív cél:

Mélyítsük el a gyermekekben, hogy Jézus szeret mindenkit, a gyermekeket is

Affektív cél:

Éreztesük meg annak az örömét, hogy ennek a szeretetkapcsolatnak ők is részesei lehetnek. Jézus szeretetét szeretettel viszonyozhatják és továbbadhatják

Pragmatikus cél:

Értékesség, fontosság tudatára bátorítás

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozícionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Történet dramatizálása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Kommunikáció	Foglalkozásvezető történet mondásával történet eljátszása ■ Egyik önként jelentkező tanuló lesz Jézus, fehér lepedővel ■ Foglalkozás vezető egyik tanulót Jézus felé viszi a történetet mesélve, kihangsúlyozva, hogy mennyire örültek a gyerekek, amikor meglátták Jézust: öröm mutatásával, nagyméretű boldog kép PCS © & Boardmaker © mutatásával ■ „<i>tanítványok azonban rájuk szóltak</i>” – egyik segítő álljon „Jézus” és a tanuló közé mérges arccal, mint aki megakarja akadályozni, hogy a tanuló „Jézushoz” jusson ■ Foglalkozásvezető szomorúság kihangsúlyozása: szomorúság mutatásával, nagyméretű szomorú kép PCS © & Boardmaker © mutatásával ■ „Jézus” kommunikátorral vagy beszéddel megszólal: „<i>Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket</i>” ■ Foglalkozásvezető vigye „Jézushoz” a tanulót, öröm kihangsúlyozása öröm mutatásával, nagyméretű boldog kép PCS © & Boardmaker © mutatásával ■ „<i>Ekkor átölelte és kezét rájuk téve megáldotta őket</i>” – ölelés, áldás bemutatása/ezek képpel való bemutatása /egyvezetése. Egyenként minden tanulóval segítő bevonásával.	
Jézus megáldotta és szereti a gyermekeket	Tanultak elmélyítése	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeinek bemutatásával: „Jézus megáldotta a gyermekeket” című oldala	
Éneklés mutogatással	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Jézus szeret minden kicsi gyereket Minden kicsi gyerek jöhet hozzá- Egy kicsi, két kicsi, három kicsi XY-t, négy kicsi, öt kicsi, hat kicsi XY-t, hét kicsi, nyolc kicsi, kilenc kicsi XY-t, Minden kicsi gyerek jöhet hozzá.” – számlálásnál sorban a tanulók fejére teszi a foglalkozás vezető a kezét, addig ismételni, amíg minden tanuló neve sorra nem kerül.	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten gyermeke vagyok! A kereszteleés

Kognitív cél:

Kereszteleés szertartásának megismertetése. Ismerjék fel, hogy a keresztség azt jelenti, Jézushoz tartozunk.

Affektív cél:

Arra való rácsodálkoztatás, hogy a keresztség annak a jele, hogy Isten gyermekeivé fogadott minket.

Pragmatikus cél:

Annak elmélyítése, hogy Isten gyermekei vagyunk

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Keresztelő kancsó, kendő megismertetése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	Keresztelő kancsó, kendő bemutatása, megtapasztaltatása	
Keresztelő víz megtapasztaltatása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	■ Átlátszó műanyag tálban víz megtapasztaltatása egyenként a tanulókkal, víz kóstolása, közben vízcsepegés, vízcsorgás hangjának lejátszása	
Keresztelés bemutatása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	■ Keresztelés bemutatása önként jelentkező/minden tanulón vagy babán ■ „XY, keresztellek én téged az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében. Ámen” ■ Keresztnév Itt van XY (csak keresztnév)? Jelentkezzen! – tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése. – Amikor megkeresztelnek valakit, keresztnvet kap. ■ „Új vezetéknev” Itt van XY (csak vezetéknev)? Jelentkezzen! tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében való kereszteléssel, kap egy másik vezetéknevet is: az Isten gyermeke	
Én is Isten gyermeke vagyok	Kommunikáció Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Minden tanuló elmondja/ mutatja/kommunikátorral/egyéni jelzéssel a nevét és hozzá- tesszük, hogy Isten szeretett gyermeke vagyok. Én XY- Isten szeretett gyermeke vagyok!	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

A nagy parancsolat – Mt 22, 34-40

Kognitív cél:

Felismertetni azt, hogy Jézus új parancsolatot adott

Affektív cél:

Megéreztetni, hogy Jézus mennyire szereti Istent és az embert

Pragmatikus cél:

Tanuljanak meg örülni Isten szeretetének, örülni a saját és mások életének

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Szeretet, mint fogalom megismertetése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Érzelmi funkciók	■ Kit szeretsz nagyon? választás képek közül: idegenek képei között szülő vagy testvér, vagy csoporttárs fotója ■ kedves vagy szeretet gesztusjel, szív képe ■ Hogyan viselkedünk azzal, akit szeretünk: ölelés, simítás mutatása/ezek képpel való egyeztetése/több képből ezek kiválasztása	
„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.”	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Jézus kérte, hogy szeressük Istent!” című oldala	
		Milyen módon szerethetjük Istent: ■ imádság ■ ének	
„Szeresd felebarátodat, mint magadat.”	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Jézus kérte, hogy szeressük önmagunkat és az embereket” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Értékes vagyok – Ézs 43, 4

Kognitív cél:

Ismerjék fel, hogy bár mindannyian mások vagyunk, mégis egyformán kedvesek és értékesek Isten számára.

Affektív cél:

Érezzék át annak az örömét, hogy értékesek.

Pragmatikus cél:

Tanulják meg elfogadni önmagukat és megfogalmazni az értékeiket.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozícionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Tükörben saját maguk szemlélése	Vizuális érzékelés-észlelés Figyelmi és emlékezeti funkciók Testrészek egyeztetése, testséma	Tükörben saját maguk megfigyelése egyenként ■ „Milyen színű a szemed?” szem+szín (barna, kék, szürke, zöld) képek PCS © & Boardmaker © ■ „Milyen színű a hajad? Hosszú vagy rövid?” haj képek PCS © & Boardmaker ©, szőke/barna/fekete/vörös/hosszú/rövid haj képe Egyéni képességektől függően a foglalkozás vezető a tükörben mutatással együtt mutatja a megfelelő képet és mondja azt vagy tükörben mutatás után kéri, hogy mondja meg válassza ki a tanuló a megfelelőt. ■ Többi tanulónak is a megfigyelés kihangosítása: „XY-nak ... színű a szeme, ...a haja” ■ Annak a kihangosítása, hogy különböző a szemünk, hajunk, de Isten szemében mindannyian egyformán értékesek vagyunk	
„Drágának tartalak és becsesnek”	Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Figyelmi és emlékezeti funkciók Szomatikus érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés észlelés Testrészek egyeztetése, testséma	Zárt kincsesláda bemutatása, megtapasztaltatása ■ kézbe adással: nehéz ■ csörög-van benne valami Nyitott kincsesláda, benne lévő „kincsek” bemutatása, megtapasztaltatása kézbe adással ■ csillogó, fényes stb. Istennek olyan értékesek, mint ezek a kincsek. Isten szemében mindannyian értékesek vagyunk. „kincsesláda”, benne 20 forintosok, csillogó bizsuk	
„Drágának tartalak és becsesnek, mivel szeretlek”	Tanultak elmélyítése	Isten szeretetének bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldalával	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Felebarátom szeretete - Az irgalmas samarítánus – Lk 10, 25-37.

Kognitív cél:

Felismertetni azt, hogy segíthetünk egymásnak

Affektív cél:

Ne féljenek egymáshoz közelíteni

Pragmatikus cél:

Bátorítás, hogy segítsenek társaiknak

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
„Szeresd felebarátodat, mint magadat.”	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Jézus kérte, hogy szeressük önmagunkat és az embereket” című oldala	
„Ki a felebarátom” Történet dramatizálása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Kommunikáció	Foglalkozás vezető történetet meséli. ■ Egy ember ment Jerikó és Jeruzsálem között. Rablók megtámadták, mindenét elvették, megverték, otthagyták Összevert ember bemutatása babán (szakadt ruhába öltöztetve, nagy látványos sebet rárajzolva), ami a földön fekszik. Körbe adva, megmutatva, hogy szakadt a ruhája, megsérült. ■ A pap és a lévita szerepét segítők játsszák, imádkozva, énekelve jönnek, de amikor meglátják az összevert embert (babát) undorodó ábrázattal kikerülnek és mennek tovább ■ Samaritánus egy önként jelentkező tanuló. Foglalkozásvezető odaviszi a tanulót az összevert emberhez. Felveszik a babát, bekötözik a sebet, tiszta ruhát adnak rá, elviszi a fogadóba. Fogadós egy másik önként jelentkező, samaritánus lefekteti a babát. Ad két pénzérmét a fogadósnek- pénz érmék bemutatása. megtapasztaltatása A samaritánus kommunikátorral vagy beszéddel mondja a fogadósnek: „Gondoskodj róla, amit még ráköltesz, megadom.” ■ ki volt a felebarátja az összevert embernek? ■ Jézus felszólít minket: „Te is hasonlóképpen cselekedj!”	
Felebaráti szeretet gyakorlás	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Kommunikáció	„Te is hasonlóképpen cselekedj!” bemutatása képekkel példát mutatva: ■ ételosztás ■ cipősdobozba adomány csomagolás stb.	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Jézus engem is hív – Péter halfogása – Lk 5, 1-11

Kognitív cél:

Jézus feladatot bíz ránk és megsegít a szükséghelyzetekben

Affektív cél:

Megerősödés a hitben, személyes feladatban

Pragmatikus cél:

Bátorítás az Isten iránti bizalomra minden szükséghelyzetben

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Történet dramatizálása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Kommunikáció	Foglalkozás vezető történetet meséli. ■ Péter és halászok (Jakab és János) sikertelen éjszakai halászata-önként jelentkező tanulók lesznek a szereplők Üres háló bemutatása, körbe adása, megtapasztaltatása ■ Jézus (önként jelentkező tanuló) mondja Péternek kommunikátorral vagy beszéddel: <i>„Evezz a mélyre, és vessétek ki a hálótokat”</i> ■ Péter engedelmeskedik, azt mondja kommunikátorral vagy beszéddel: <i>„Mester, egész éjszaka fáradoztunk, mégse fogtunk semmit, de a te szavadra mégis kivetem a hálót”</i> Engedelmesség kihangsúlyozása ■ Háló bevetése, több műanyag vagy papír halat tegyen egy segítő a hálóba – tele a háló ■ Halászok segítséget hívnak, kézzel mutatni a hívást, együtt a háló kihúzása ■ Jézus a tanítványául hívja Pétert. Gyere gesztusjel mutatása ■ Péter és halászok (Jakab és János) ott hagyják a hálót és követik Jézust	
Tanítványok	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Kik voltak Jézus tanítványai, jellemzőinek bemutatása: ■ Engedelmeskedtek Jézusnak ■ Követték Jézust: követ kép PCS © & Boardmaker © ■ Tanultak Jézustól: tanul kép PCS © & Boardmaker ©	
Jézus tanítványa lehetek	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés	Jézus tanítványai lehetünk, követjük Őt és odafigyelünk arra, amit tanít nekünk Példák bemutatása a <i>„Vedd és olvasd!”</i> Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: <i>„Tiszteljük szüleinket”</i> című oldala <i>„Kerüljük a rosszat”</i> című oldala <i>„Szeressük egymást”</i> című oldala <i>„Bocsássunk meg egymásnak”</i> című oldala	
Értékelés alapelvei	<i>„Isten szeret és elfogad”</i> üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten a gondviselő – Mt 6, 25-34

Kognitív cél:

Rámutatás arra, hogy Isten nemcsak megalkotta és megteremtette a világot, amiben élünk, hanem mind a mai napig gondoskodik a benne élő emberekről, állatokról, és növényekről.

Affektív cél:

Rácsodálkoztatás Isten gondoskodására a teremtet világ fölött.

Pragmatikus cél:

Bátorítás, hogy nem kell aggódni a jövőért

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten gondoskodása	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Kommunikáció	■ Fel vagytok öltözve/ki van felöltözve? ruhadarabok megnevezése, megmutatása saját testen. ruha mutatása, ruha képek PCS © & Boardmaker © ■ Ettetek már ma/Ki evett már ma? evés gesztusjel/ eszik képe PCS © & Boardmaker © Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak/Jelentkezés várása esetén a tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezésként való értelmezése.	
Égi madarak	Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ madarak bemutatása plüssjátékokkal, képekkel, madárhanggal; madár repülésének utánzása karokkal ■ ég madarairól is gondoskodik Isten – madáreleség bemutatása, megtapasztaltatása	
Mező liliomai	Vizuális érzékelés-észlelés Taktilis érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ liliom (kép/művirág) bemutatása, megtapasztaltatása ■ a liliomról is gondoskodik Isten – eső mutatása, napsütés mutatása	
Isten gondoskodik rólunk	Tanultak megerősítése	Bemutatása a „Vedd és olvasd!” + Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „Isten gondoskodik rólunk” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten legyőzi a félelmeimet – A tenger lecsendesítése – Mt 8, 23-27

Kognitív cél:

A történeten keresztül ismerjék meg, hogy Jézusnak a természet erői is engedelmeskednek. Ismerjék fel, hogy Isten akkor is velünk van, amikor félünk.

Affektív cél:

Ne féljenek a vihartól, hanem kapaszkodjanak bele abba a tudásba, hogy Jézusnak hatalma van a vihar felett is.

Pragmatikus cél:

Indítsuk el bennük azt a szokást, hogy imádságban bízzák rá magukat Istenre a félelmeikkel.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Történet dramatizálása	Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés Szomatikus érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Foglalkozás vezető történetet meséli. ■ tanulók körben ülnek és megfognak egy lepedőt, ami a tengert szimbolizálja ■ „Jézus tanítványaival hajóba szállt” – foglalkozás vezető papír hajót tesz a lepedő közepére ■ Vihar támadt: szél hangjának utánzása, lepedő fel-le mozgatása, hullámoztatása, hajó dobálózásának megfigyelése ■ Jézus aludt, mutatása gesztusjellel, képpel: alszik gesztusjel, alszik képe PCS © & Boardmaker © ■ A tanítványok nagyon féltek: félelem kifejezése mimikával, hanggal, félelem gesztus jel, fél képe PCS © & Boardmaker © mutatása ■ A tanítványok felébresztették Jézust: „Uram ments meg minket!” ■ Jézus felkelt és azt mondta: „Mit féltek, ti kicsinyhitűek?” ■ Jézus felkelt, ráparancsolt a szélre és tengerre – minden elcsendesült. ■ „Az emberek pedig elcsodálóztak” – csodálkozás kifejezése mimikával, hanggal	
Isten mindig velük van, bármikor tud segíteni, ha kérjük.	Tanultak elmélyítése	■ Bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „Isten velünk van, senki nincs ellenünk” című oldala ■ „Istenhez imádkozzunk! Istentől kérjünk segítséget!” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten feladatot bíz rám – Ötezer ember megvendé- gelése – Jn 6, 1-15

Kognitív cél:

Ismerjék meg, hogy Istennek gondja van a szükségleteinkre, és azok betöltésében még egy gyermeket is használhat.

Affektív cél:

Érezzék át milyen öröm, ha adhatunk a magunkból másoknak. Érezzék át annak az örömét, hogy ők is tudnak segíteni, hasznosat tenni.

Pragmatikus cél:

Legyen természetes számukra, hogy megosszák másokkal, amijük van.

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közül választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Sokaság szemléltetése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés	Sokaság bemutatása nagyméretű kép segítségével	
Gyermek feladata: megosztani, amink van.	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Olfaktorikus érzékelés-észlelés Íz érzékelés és észlelés Szituáció-, beszédértés	■ Jézus kérdezte: „<i>Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek?</i>” ■ egy gyermeknél (önként jelentkező tanuló) van 5 kenyér és 2 hal kis kosárban ■ a tanuló megosztja/átadja, ami nála van, az övé ■ kenyér (zsemle) bemutatása, megtapasztaltatása: tapintás-puha, szaglás, kóstolás ■ hal (műanyag vagy szárított hal) bemutatása, megtapasztaltatása: tapintás, szaglás ■ kenyér és hal megszámlálása, ujjakon ugyanannyi mutatása ■ Elég lesz ennyi a sokaságnak? – mutatva a kiskosár tartalmát és a sokaság képét Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak	
Hálaadás	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	„ <i>Jézus vette a kenyeret és hálát adott</i> ” ■ Szoktunk imádkozni evés előtt? Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak ■ Evés előtti imádság elmondása beszéddel vagy kommunikátorral	
Jézus szétszította a kenyeret és halat	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés	■ „<i>Jézus kiosztotta az ott ülőknek</i>” – Foglalkozás vezető leszakít egy-egy darabot és mindenkinek ad, közben rávilágítva, hogy Jézus a tanítványainak átadott kenyeret a kezükben szaporította meg – ahogy átadta úgy lett egyre több belőle ■ Mindenkinek jutott és mindenki jóllakott. Jóllakottság mutatása gesztussal, mimikával, hanggal	
A maradék összeszedése	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása.	■ „<i>Összeszedték a maradékot</i>” – földre vagy a terem különböző pontjain kerekesszékes tanulók esetén kézmagasságban elhelyezett a maradékot szimbolizáló kockák, kis labdák stb. összeszedése. ■ Annak szemléltetése, hogy a kiskosár kenyérből és halból mindenki jóllakott és még milyen sok maradék is lett. ■ Ne dobj ki ennyivalót! – Maradék összeszedése takarékosagra int. Isten bőkezű áldása nem indok a pazarlásra.	

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten gondoskodik rólunk	Tanultak megerősítése	Bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: ■ „Isten gondoskodik rólunk” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Jézus megtartja az életemet – A kősziklára épített ház – Mt 7, 24-27

Kognitív cél:

Jézus biztos és erős alapja az életünknek

Affektív cél:

Megéreztetni, hogy Jézus a tanulók életének is erős alapja

Pragmatikus cél:

Elmélyíteni, hogy Jézus szeretete megtartja az életét

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Aki Jézus útmutatását követi Kősziklára épült ház	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés	Jézus útmutatására példák bemutatása a „ <i>Vedd és olvasd!</i> ” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „ <i>Tiszteljük szüleinket</i> ” című oldala „ <i>Kerüljük a rosszat</i> ” című oldala „ <i>Szeressük egymást</i> ” című oldala „ <i>Bocsássunk meg egymásnak</i> ” című oldala	
		Kő bemutatása, megtapasztaltatása: összeszorítani, oda kopogtatni – kemény, nem lehet széttörni	
		„ <i>Kőre épített ház</i> ” – (építőkockából masszívan épített) bemutatása, megtapasztaltatása: nem dől össze, ha a tanulók próbálják ledönteni	
		Aki Jézus útmutatását követi, kemény. mint a szikla, bajban sem dől össze, erős marad	
Aki nem követi Jézus útmutatásait Homokra épült ház	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés	Homok bemutatása, megtapasztaltatása: szétpereg, ujjaink közt „kifolyik”	
		„ <i>Homokra épített ház</i> ” – (építőkockából lazán épített) bemutatása, megtapasztaltatása: hamar összedől, ha a tanulók próbálják ledönteni	
		Aki Jézus útmutatását nem követi, bajban könnyen összedől, gyenge	
Értékelés alapelvei	„ <i>Isten szeret és elfogad</i> ” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Virágvasárnap Jézussal – Mk 21, 1-11

Kognitív cél:

A történet alapján felismertetni, hogy Jézus szelíd, szolgáló király

Affektív cél:

A szolgáló lelkület érzelmi kifejezése

Pragmatikus cél:

Jézus a tanulók életében is szolgáló, szelíd király

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Szamár	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés-észlelés Akusztikus érzékelés-észlelés	■ Szamár bemutatása, megtapasztaltatása plüss vagy műanyag szamárral, képekkel, videókkal, számárhang lejátszásával ■ Tanítványok ráterítették a felső ruhájukat a szamár hátára: saját testen ruha mutatása, ruha képek PCS © & Boardmaker © plüss vagy műanyag számárra babaruha terítése közösen a tanulókkal ■ Jézus felült a számárra, szemléltetése képpel	
Virágok, faágak	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Olfaktorikus érzékelés-észlelés	Aranyeső, barka, tulipán, pálmaág stb. bemutatása, megtapasztaltatása: szemléltetéssel, tapintással, szaglással	
Sokaság öröme	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Érzelmek felismerése, egyeztetése	■ Öröm kifejezése, bemutatása mimikával, hanggal, nagyméretű boldog kép PCS © & Boardmaker © mutatójával ■ Ruhaterítése a földre Jézus elé saját testen ruha mutatása, ruha képek PCS © & ■ Faágak, virágok szórása a földre Jézus elé ■ Hozsánna kiáltása, beszéddel vagy kommunikátorral	
Énektanulás	Tanultak elmélyítése	„Hozsánna! Hozsánna! Hozsánna Dávid Fiának!”	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Nagycsütörtök Jézussal – Mk 14, 12-52

Kognitív cél:

Nagycsütörtök eseményének felidézése

Affektív cél:

Nagycsütörtökhöz kapcsolódó érzelmek kifejezése

Pragmatikus cél:

Az úrvacsora által átélheti Jézus szeretetét és megélheti a keresztyén közösséget

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkes/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Az utolsó vacsora	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Olfaktorikus érzékelés-észlelés Íz érzékelés és észlelés Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Situáció-, beszédértés fejlesztése	Terített asztal: kenyér és „bor” átlátszó pohárban ■ kenyér (zsemle) bemutatása, megtapasztaltatása: tapintás-puha, szaglás, kóstolás ■ szőlőlé bemutatása, megtapasztaltatása: folyékony, szaglás, kóstolás „Jézus vette a kenyeret, áldást mondott”, „Azután vette a poharat, hálát adott” ■ Szoktunk imádkozni evés előtt? Tanulók igen-nem jelzései, kommunikációs kártyái illetve kommunikátorai egyaránt használhatóak Foglalkozás vezető ketté töri a kenyeret és minden tanulónak egy-egy darabot közben meséli: „Jézus ezt mondta: Vegyétek ez az én testem” Foglalkozás vezető körbe adja a poharat és közben meséli: „Jézus ezt mondta: Ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik.	
A Gecsemáné-kertben	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Érzelmek felismerése, egyeztetése Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Situáció-, beszédértés fejlesztése	Jézus szomorú volt és félt ■ félelem kifejezése mimikával, hanggal, félelem gesztus jel, fél képe PCS © & Board-maker © mutatása ■ szomorúság kifejezése mimikával, hanggal, szomorú gesztus jel, szomorú képe PCS © & Boardmaker © mutatása ■ Jézus imádkozik, hogy ne féljen és ne legyen szomorú – tanulók is kulcsolják a kezüket ■ Mi is így tehetünk, ha szomorúak vagyunk, vagy félünk – bemutatása a <i>Vedd és olvasd!</i> Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Istenhez imádkozzunk! Istentől kérjünk segítséget!” című oldala	
Jézus elfogatása	Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Situáció-, beszédértés fejlesztése	■ Sokaság jött: sokaság bemutatása nagyméretű kép segítségével ■ Kardokkal és botokkal kezükben Játékkard és botok bemutatása, megtapasztaltatása, kézbeadása ■ Jézus elfogásának és elvitelének eljátszása segítők segítségével	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Nagypéntek Jézussal – Jézus vagy Barabbás – Mk 15, 1-47

Kognitív cél:

A nagypénteki események felidézése

Affektív cél:

A nagypénteki események érzelmi kifejezése

Pragmatikus cél:

Bátorítás bizalomra, hogy Jézus áldozata örök életet és feltámadást hoz

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Keresztút és keresztre feszítés	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szomatikus érzékelés és észlelés Vizuális érzékelés és észlelés Érzelmek felismerése, egyeztetése Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	■ Keresztút és keresztre feszítés bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Jézust Nagypénteken megkínozták, és keresztfára feszítették” című oldala „Jézus helyettünk halt meg. Jézus feláldozta az életét értünk” című oldala ■ Kereszt cipelés nehézségének bemutatása, megtapasztaltatása: nehéz tárgy tanulók kézbe adása, vállára tévése Gyász érzékeltetése: fekete terítő, besötétítés	
Énektanulás	Tanultak elmélyítése	„/: Ő értem halt meg a kereszten :/ 3x helyettem szenvedett.”	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Húsvét Jézussal – Mt 28, 1-11

Kognitív cél:

A feltámadás történetének ismertetése

Affektív cél:

A húsvéti öröm átélése

Pragmatikus cél:

Éljék meg az iskolában és otthon is a húsvéti feltámadás örömét

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Üres sír	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés és észlelés Vizuális érzékelés és észlelés	Asszonyok az üres sírt találták ■ üres szemléltetése, bemutatása, megtapasztaltatása üres dobozzal	
Jézus feltámadt	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés és észlelés	■ Bemutatása a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Jézus legyőzte a halált. Jézus Húsvétkor feltámadt” című oldala ■ Megerősítés feltámadás gesztus jelével	
Nagy öröm	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Érzelmek felismerése, egyeztetése	■ öröm kifejezése mimikával, hanggal, nevet gesztus jel, vidám képe PCS © & Board-maker © mutatása	
Énektanulás	Tanultak elmélyítése	„/: Ő értem halt meg a kereszten :/ 3x helyettem szenvedett. /: De harmadnapon feltámadott :/ 3x Jézus ma is él. /: Tőle kaptam új életet :/ 3x ujjám születtem.”	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Áldozócsüörtök Jézussal – ApCsel 1, 4-14

Kognitív cél:

A mennybemenetel történetén keresztül annak a felismertetése, hogy Jézus mennyei király, aki ma Szentlelkével van köztünk.

Affektív cél:

Szentlélek jelenlétének átérzése, megtapasztalása

Pragmatikus cél:

Felismertetni, hogy a hétköznapiakban is munkálkodik a Szentlélek

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/vallásstanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozícionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Szentlélek ígérete	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés és észlelés	Jézus mondja: „ <i>ti pedig nemsokára Szentlélekkel kereszteltettek meg</i> ” szentlélek képe PCS © & Boardmaker ©	
Jézus menybemenetele	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés és észlelés	Jézus menybemenetelének bemutatása képpel	
Nem látjuk, mégis érezzük, hogymeg van	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés és észlelés	Nem látjuk, mégis érezzük, hogy köztünk van bemutatása „ <i>Vedd és olvasd!</i> ” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „ <i>Jézus felment a mennybe</i> ” című oldala „ <i>Isten gondoskodik rólunk</i> ” című oldala „ <i>Isten megvigasztal</i> ” című oldala „ <i>Isten szereti az embert</i> ” című oldala	
Értékelés alapelvei	„ <i>Isten szeret és elfogad</i> ” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Pünkösdi Jézussal – ApCsel 2, 1-13

Kognitív cél:

A pünkösdi esemény ismertetése

Affektív cél:

A pünkösdi érzelmek kifejezése

Pragmatikus cél:

Bátorítás a belső szabadság megélésére, amit a Szentlélek ad

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Összegyűlték	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Situáció-, beszédértés fejlesztése	Tanítványok összegyűlték, ahogyan mi is összegyűltünk itt, körbemutatással	
Szélroham	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szomatikus érzékelés és észlelés Akusztikus érzékelés és észlelés	■ Szél utánozása felemeltkarokkal, szél hangjának utánzása ■ Szél imitálása ventilátorral vagy hideg levegőt fúvó hajszárítóval	
Lángnyelvek megteltek Szentlélekkel	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Vizuális érzékelés és észlelés Situáció-, beszédértés fejlesztése	■ Eljátszás: papír lángnyelvek tartása a tanulók feje fölé ■ Bemutatás: szentlélek képével PCS © & Boardmaker © illetve, a „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek képeivel: „Pünkösdkor Isten elküldte a Szentlelket, hogy az emberekkel legyen” című oldalával	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

A Szentlélek temploma vagyok – 1 Kor 6, 19

Kognitív cél:

Felismertetni, hogy a testünk értékes

Affektív cél:

Testi-lelki értékességtudat erősítése

Pragmatikus cél:

Bátorítás az Isten szeretete általi önellfogadásra

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkes/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Isten teremtett minket	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Testrészek egyeztetése, testséma	■ Foglalkozás vezető visszautal, hogy Isten teremtette az embert ■ Foglalkozás vezető mutatja magán a testrészeit, kéri a tanulókat ők is keressék meg magukon azt.	
		„Fejem, vállam, térdem, talpam, mind az Úrhoz tartozik” – ének mutogatással (testrészek mutogatása, majd fölfelé mutató)	
		„Isten alkotta a füleimet is, a szememet, s az orrom. Isten alkotta az ujjaimat mind, a térdem, s a lábam. – testrészek mutatása /: Minden, amit alkotott, jó :/ 3x – jó mutatása hüvelykujj felfelé az ő műve mind.” – fölfelé mutató	
Test a Szentlélek temploma	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Foglalkozás vezető egyenként odaviszi a tanulókhöz, megmutatja képet (szentlélek és templom együttes képe PCS © & Boardmaker ©) és megfogja a tanuló vállát, miközben mondja: „A te tested is a Szentlélek temploma”	
		Tanuló körbe rajzolása csomagoló papíron és körvonalába szentlélek képének PCS © & Boardmaker ragasztása	
Isten feladatot bízott rád: óvd a testedet, egészségedet	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	megóv, megvéd gesztus jele, képek PCS © & Boardmaker ©	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Imádkozzunk együtt – Az első gyülekezet – ApCsel 2, 37

Kognitív cél:

Az első gyülekezet szokásainak megismerése

Affektív cél:

A közösség megélésének öröme

Pragmatikus cél:

A tanulók imádkozzanak, énekeljenek és úrvacsorázzanak együtt a gyülekezettel

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozícionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Közösségek	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Közösségekre példák mutatása képekkel.: család, gyülekezet, iskola stb Körbemutatással: Mi is egy közösség vagyunk a csoportban	
Együtt is tudunk imádkozni	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Közös imádkozás bemutatása, utánzásra ösztönzéssel ■ összekulcsolt kézzel ■ lehajtott fejjel ■ együtt ■ csendben ■ hangos szóval (pl.: kommunikátor) ■ ámmennel a végén	
Miért, mit, mikor imádkozhatunk közösen	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Mikor? Milyen imádságot ismertek ismertek? ■ evés előtt, után ■ Első foglalkozáson, utolsó foglalkozáson imádságok képei PCS © & Boardmaker © Miért: ■ köszönet, hála ■ kérés köszönöm, kérem gesztus jel; köszönöm, köszönetet mond, kérem képei PCS © & Boardmaker ©	
Éneklés mutogatással	Kognitív területek fejlesztése Affektív területek fejlesztése	„Éneklés kezek kulcsolásával: <i>Imádkozz minden reggel, imádkozz délben is, imádkozz minden este, imádkozz szüntelen.</i> <i>Adj hálát minden reggel, adj hálát délben is, adj hálát minden este, adj hálát szüntelen.</i> <i>Kérjed őt minden reggel, kérjed őt délben is Kérjed őt minden este, kérjed őt szüntelen.</i> <i>Dicsérd őt minden reggel, dicsérd őt délben is, dicsérd őt minden este, dicsérd őt szüntelen.”</i>	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Éljük át együtt Isten szeretetét – Úrvacsora – 1Kor 11, 23-26

Kognitív cél:

Felismertetni, hogy az úrvacsora Jézus áldozatára és szeretetére emlékeztet

Affektív cél:

Érzelmi motiváció az úrvacsorai közösségre

Pragmatikus cél:

Úrvacsorai közösség megélése a gyülekezetben

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Úrvacsora kellékei	Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Olfaktorikus érzékelés-észlelés Íz érzékelés és észlelés Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Terített asztal: kenyér, „bor” átlátszó pohárban, kehely ■ kenyér (zsemle) bemutatása, megtapasztaltatása: tapintás-puha, szaglás, kóstolás ■ szőlőlé bemutatása, megtapasztaltatása: folyékony, szaglás, kóstolás ■ kehely bemutatása, megtapasztaltatása, mire való	
Az úrvacsora Isten szeretetére emlékeztet minket	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ mutassuk meg, hol van a szívünk ■ a szívünkkel érezzük Isten szeretetét ■ az úrvacsorai kenyér és bor, arra emlékeztet minket, hogy Jézus nagyon szeret minket „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldala	
Úrvacsora a gyülekezetben, konfirmáció	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Kép mutatása református templom megterített úrasztaláról és emberekről, akik úrvacsoráznak ■ ez számotokra is lehetséges, ugyanis a konfirmáció még előttetek áll ■ képek mutatása az előző intézményi konfirmációs alkalomról Isten titeket is hív az úrvacsorai közösségbe	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Gyakoroljuk a szeretetet – 1Kor 13

Kognitív cél:

Tetteinket a szeretet vezérelje

Affektív cél:

A szeretet érzésének feltérképezése

Pragmatikus cél:

Bátorítás a szeretet kifejezésére, megélésére

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozícionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
A szeretet kifejezése	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	- Hogyan fejezhetjük ki az érzéseinket? - szemléltető képek mutatása: ölelést, segítséget, kedvességet kifejező képek - fordulj a melletted ülőhöz/a segítő úgy pozicionálja a tanulót, hogy lehetővé tegye a kontaktus teremtést -és simogasd meg a kezét, mosolyogj rá, stb.	
A szeretet ellentéte – bántás	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	- kép veszekedésről, lökdösésről, sértődésről - ezek rosszul esnek az embereknek és fájdalmat okoznak - szomorú gesztusjel, szomorú képe PCS © & Boardmaker ©	
Szeretetnyelvek bemutatása	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	- minőségi idő- kép mutatása egy kellemes sétáról - ajándékozás- kép mutatása becsomagolt ajándékról - szívesség- kép mutatása segítségnyújtásról - testi érintés- kép mutatása ölelésről és a tanulók felkérése arra, hogy öleljék, érintsék meg kedvesen a társaikat	
A szeretet fontossága	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	- Isten nagyon szereti az embert, ezért azt kéri, hogy mi is szeressük Őt, embertársainkat és önmagunkat. „Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldala „Jézus kérte, hogy szeressük önmagunkat és az embereket” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten ajándékai az életemben – Jakab 1, 17

Kognitív cél:

Felismertetni Isten cselekvő szeretetét a tanulók életében

Affektív cél:

Az öröm érzésének átélése

Pragmatikus cél:

Buzdítás hálaadásra

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkes/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Az ajándékozás élménye	Taktilis érzékelés-észlelés Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Már mindenki kapott valamilyen ajándékot ■ szépen becsomagolt ajándékdoboz körbeadása, megérintése ■ az ajándékoknak örülni szoktunk – öröm gesztusjelét mutatjuk ■ Mikor szoktunk ajándékot kapni? ■ születésnapra: születésnap gyertyái mutatása, tapintása ■ kép születésnap tortáról ■ karácsonykor: karácsonyi kép mutatása ■ újra megnézzük a becsomagolt ajándékdobozt ■ ki szeretné tudni, mi van benne? ■ a doboz olyan finomságot rejt, amit a tanulók fogyaszthatnak ■ Mutassuk meg mennyire örülünk az ajándékoknak – öröm kifejezése mozdulatokkal	
Isten nem csak tárgyi ajándékokat ad	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek: „Isten szereti az embert” című oldala ■ Isten nem csak tárgyi ajándékokat ad ■ nézzük meg, milyen tárgyak vannak körülöttünk: a csoportterem tárgyainak feltérképezése ■ nézzük meg kik vannak körülöttünk most: csoporttársak, felnőttek jelenlétének tudatosítása ■ kik azok, akik otthon körülötted vannak? – kép szűkebb, tágabb családról	
Isten ajándékként adja nekünk Jézust és a szeretteinket	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek bemutatása: „Isten elküldte Jézust a földre” című oldala „Jézus sok csodát tett” című oldala Isten veletek van a hétköznapiakban és megajándékoz titeket: ■ szeretettel – kép mutatása szívről ■ családdal – kép családról ■ élményekkel – kép vidám iskolai foglalkozásról, kirándulásról	
Az ajándékokat köszönjük meg Istennek	Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás	Mit mondunk, amikor ajándékot kapunk? ■ köszönöm: kommunikátorral, képpel, gesztusjellel, szemmel, puszi dobással ■ Istennek is meg lehet köszönni az ajándékait: imádsággal ■ kezek összekulcsolása ■ hála és köszönet az életünk ajándékaiért	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten mindig megvigasztal – Lázár feltámasztása – Jn 11, 1-44

Kognitív cél:

Annak a felismertetése, hogy Jézusnak hatalma van a szomorúság, halál felett

Affektív cél:

A veszteséghez halálhoz fűződő érzelmek pozitív formálása

Pragmatikus cél:

Bátorítás arra, hogy Istenben mindig reménységre és vigaszra találunk

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Jézus csodát tesz	Figyelmi és emlékezeti funkciók	Korábbi Bibliai történetek képes felidézése Jézus csodáiról	
Az élet jellemzői	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	■ Levegővétel – vegyünk együtt mély levegőt/kis tükror orr elé tartása, légzés észleléséhez ■ „Ki az, aki evett ma?” ■ ruházkodás, mindenki mutassa meg a ruháit	
A földi élet véget ér, veszteségek érik az embert	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	A kép mutatása sírkőről, temetőről szomorú, halott gesztusjele, szomorú, halott képe PCS © & Boardmaker ©	A foglalkozás vezetője a hittanóra előtt felméri, hogy kinek volt gyászélménye a csoportban
Történetmondás báb-játékkal	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Lázár betegségének híre Jézus Bethániába érkezése: Lázár halott A testvérek szomorúsága Jézus sír Jézus csodát tesz – feltámadás, boldogság Hit és öröm	
Isten megvigasztal	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek bemutatása: „Isten megvigasztal” című oldala	
Aki hisz Istenben a mennybe kerül	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	„Vedd és olvasd!” Könnyen érthető bibliai üzenetek bemutatása: „A hívó ember Istenhez kerül a mennyországba” című oldala	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten megbocsát, szeret, visszavár – A tékozló fiú – Lk 15, 11-32

Kognitív cél:

Isten megbocsátja a hibáinkat, vétkeinket

Affektív cél:

Isten mindig várja az ő gyermekeit

Pragmatikus cél:

Bátorítás Isten iránti bizalomra

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkész/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
1. Példázat feldolgozása bábjáték formájában	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer	Bábok, Bibliai szöveg	
2. Tékozló fiú története videó formájában	Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés fejlesztése	Interaktív tábla	
A döntéseinknek következményei vannak	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	Képek mutatása útkereszteződésekről Hogyan jutsz be az iskolába? Fotó az iskola épületéről és utcájáról Fotó a másik utcáról ■ „Melyik úton kell jönnöd? Ha eltéveszted az utcát nem jutsz el az iskolába.” ■ „Ha nem jössz iskolába, a tanáraid szomorúak lesznek” szomorú gesztusjele, szomorú képe PCS © & Boardmaker © ■ „Ha itt vagy, a tanáraid örülnek” vidám gesztusjele, vidám képe PCS © & Boardmaker ©	
Isten vár Rád	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók	ölelést, kitárt karokat ábrázoló kép mutatása ■ ahogy a képen látod, Isten is ennyire várja, hogy hozzá imádkozzunk, szeressük őt és figyeljünk az ő szeretetére imádkozás, szeretet gesztusjele, imádkozás, szív képe PCS © & Boardmaker ©	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Foglalkozás anyaga

Isten örömet ad nekem – Filippi 4, 4

Kognitív cél:

Annak a felismertetése, hogy Isten megalkotta, megőrzi és örömet ad az embernek

Affektív cél:

Az öröm megélésének érzelmi háttere

Pragmatikus cél:

Örömteli események felidézése a tanévből

Foglalkozás vezető:

1 fő súlyosan-halmozottan fogyatékos tanulók oktatásában jártas lelkes/hittanoktató/
vallástanár/gyógypedagógus

Segítők:

6 fős csoportban egyéni segítségnyújtás mértékétől függően 1-2 fő gyógypedagógiai
asszisztens/szociális gondozó ápoló

Általános javaslatok:

- Tanulók egyéni szükségletüknek megfelelő pozicionálása, hogy figyelmüket a foglalkozásra tudják összpontosítani.
- Tanulók elhelyezkedése körben, hogy mindenki lásson mindent, ezzel is kifejezve a közösséghez tartozást.
- Bemutatás és szemmel történő választás esetén: fontos a képek és tárgyjelek szemmagasságban és 10 cm túli távolságból való mutatása.
- Két dolog közüli választást ösztönzi azok ellentétes fel és le mozgatása két kézben, utalva a „válassz” gesztusjelére.
- Tanulói tevékenységek egyéni képességhez igazodva, aktív, segítő által vezetett aktív, illetve passzív végrehajtása.

Foglalkozás feladatai	Fejleszthető készség, képesség, kompetencia	Feldolgozási javaslatok Módszer/Eszköz	Specifikus szempontok
Az öröm megélése	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés fejlesztése	örömteli képek mutatása ■ mit látunk a képen? ■ ki szeret örülni? A tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése	
Visszatekintés a tanév eseményeire képekben	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés fejlesztése	■ nézzük meg, hogy mennyi mindennek lehetett örülni a tanévben ■ időrendi sorrendben zenés diavetítés a tanév eseményeiről ■ az elmélyítést segítve, az egyik eseményt eljátszása	
Isten szerető, gondviselő megváltó és örömeit adó Úr	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Szituáció-, beszédértés fejlesztése	■ átéltük Isten jelenlétét a tanévben, de Ő azt ígérte, hogy mindig velünk lesz, vigyázni fog ránk a nyári szünetben is ■ nyári képek mutatása ■ Isten veletek lesz a nyári szünetben, az otthonaitokban ■ Isten veletek lesz, ha nyaraltok és örömeit ad nektek ■ ki az, aki szeretne örülni? A tanulók legapróbb akaratlagos jelzésének jelentkezőként való értelmezése ■ Jézus azt mondta, hogy minden imádságunkat meghallgatja	
Hálaadás és kérés	Vizuális érzékelés-észlelés Elemi fogalomrendszer Figyelmi és emlékezeti funkciók Közösségi szokások, szabályok megismerése és gyakorlása. Elcsendesedés, figyelem összpontosítás	■ tematikus képek kiválasztása, család, nyári szünet, boldogság, békesség témában ■ minden tanuló választ egy témát és sorban imádkozunk, hálaadást és kérést megfogalmazva	
Éneklés	Tanultak elmélyítése	„Örvendjétek, mert Isten úgy szeret”	
Értékelés alapelvei	„Isten szeret és elfogad” üzenetéhez híven pozitív és biztató visszajelzés		

Szakirodalmi ajánlások, források

Dr. Pálhegyi Ferenc: Ugyanúgy szól-e és ugyanazt mondja-e a Biblia ép és sérült embereknek? Gyógypedagógiai Szemle 1993/21. évf. 3. szám

Hittan 1. Isten Tenyerén Tanári Segédlet

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Hittan%201%20TS%20pdf/Hittan1TS.pdf>

Nagy Enikő Sr. Kriszta (2009): A Kett-módszer eredete, alapelvei, tartalma és eljárásai. Keresztény Szó 2009/október.

Református Pedagógiai Intézet Budapest, 2012: A Magyarországi Református Egyház hit- és erkölcsstan kerettanterve,
<http://rpi.reformatus.hu/content/tantervek-tanmenetek>

Regényi E. (2009): „Énekeljete az Úrnak, daloljatok neki szép örömeéket zengve!” In Regényi E. (szerk.): „Ami másért tettél...” – Előadások fogyatékos személyek hitéletéről I. SzeSéTA – ELTE BGGYFK, Budapest.

Regényi Enikő Mária: Módszertani ajánlások értelmileg akadályozott személyek katekézisében
Gyógypedagógiai Szemle 2012/3.

Felhasznált és ajánlott szakirodalom

Boardmaker © 1990-2011 DynaVox Systems LLC. Picture Communication Symbols © 1981-2011 DynaVox Systems LLC.

Bodó Sára (2001): Hitre nevelés a Szentírásban. In Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény. (Szerk.): Bodó Sára és ifj. Fekete Károly

Debrecen Nagytemplomi Református Egyházközség Immánuel Otthona és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskolájának házirendje

Erdélyi Andrea (2005): „Nézd a kezem!” Egyszerű gesztusjelek gyűjteménye nem beszélő emberekkel való kommunikációhoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Vedd és olvasd! Könnyen érthető bibliai üzenetek, Immánuel Otthon és Iskola, Debrecen 2017

http://fszk.hu/wp-content/uploads/2017/05/Vedd_es_olvasd_rovid_PDF.pdf

Immánuel
Otthon és
Iskola

www.immanuelotthon.hu

